

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

**Dopady porušování právních předpisů v ekonomice v
ČR**

Bc. Marie Brančovská

© 2012 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra práva

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Brančovská Marie

Veřejná správa a regionální rozvoj Sezimovo Ústí - Tábor

Název práce

Dopady porušování právních předpisů v ekonomice v ČR

Anglický název

EFFECTS OF INFRINGEMENTS IN THE ECONOMICS OF CZECH REPUBLIC

Cíle práce

Cílem diplomové práce je zjistit dopady porušování právních předpisů v ekonomice v České republice na příjmy státu. Jíholy Police ČR v této oblasti a její možnosti při vyhledávání hospodářské trestné činnosti tzv. finančním šerfením a při zajišťování majetku z trestné činnosti.

Metodika

- Soustředění potřebné literatury, konzultace s vedoucím diplomové práce,
- Prostudování teoretické části práce a její zhodnocení.
- Získání a prostudování konkrétních materiálů.
- Statistické vyhodnocení získaných dat.
- Sumarizace výsledků a jejich vyhodnocení.

Harmonogram zpracování

Vyhotovení zadání práce do 30.6.2011
Vypracování teoretické práce a sběr dat do 30.11.2011
Vypracování praktické části do 28.2.2012
Obhajobu práce do 31.3.2012

Rozsah textové části

60 - 80 stran

Keřčová slova

peněžní operace, podezřelý obchod , majetkový prospěch, finanční šetření, výnosy z trestně činnosti, zajišťování a odčerpávání majetku

Doporučené zdroje informací

JELÍNEK, O. a kol. Občanský zákoník - komentář. 9. vydání. Praha: C. H. Beck, 2004

JELÍNEK, O. a kol. Trestní právo procesní. 5. vydání. Praha: Lindt, 2007

ŠÁMAL, P. a kol. Trestní řád - komentář. Praha: C. H. Beck, 2005

ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákon - komentář. Praha: C. H. Beck, 2004

ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník - komentář. Praha: C. H. Beck, 2009

ŠUGAR, J. Odčerpávání výnosů z trestně činnosti z pohledu policijního orgánu, státního zástupce a soudce. Praha: Policejní akademie ČR, 2008

ŠUGAR, J., RAUŠER, M. Pátrání jako základní metoda vyhledávání výnosů z trestně činnosti. Praha: Policejní akademie ČR, 2008

Vedoucí práce

Uhlík Milan, JUDr., CSc.

Termín odevzdání

březen 2012

_____
JUDr. Jana Borská
vedoucí katedry

M. Pravníkova 1, 602 00 Brno

_____
prof. Ing. Jan Hron, DrŠt., dr.h.c.
Děkan fakulty

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Dopady porušování právních předpisů v ekonomice v ČR" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 4. 4. 2012

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala JUDr. Milanu Uhlíkovi, CSc. za vedení mé diplomové práce a cenné připomínky.

Dopady porušování právních předpisů v ekonomice v ČR

Effects of infringements in the economics of Czech Republic

Souhrn

Diplomová práce se zabývá problematikou vyšetřování ekonomické kriminality za použití tzv. finančního šetření v praxi Policie ČR. V úvodu je uvedeno vymezení pojmu ekonomické kriminality s poukázáním na platnou právní legislativu, která je využívána k jejímu potírání. Za využití současných zákonných ustanovení a z poznatků získaných z praxe jsou v empirické části práce uvedeny jednotlivé fáze finančního šetření, jakožto prostředku boje proti páchání tomuto druhu kriminality, s následnými instituty, kterými je možné provádět vyhledávání, odčerpání a zajištění výnosů z trestné činnosti. V závěru práce je vyhodnocení využití těchto institutů s poukázáním na objem a množství zajištěného majetku s následným využitím k náhradě vzniklé škody u poškozených právnických, fyzických osob a institucí, které zastupují fiskální zájmy ČR.

Summary

The thesis deals with the investigation of economic crime using the so-called. financial investigation, in practice, the Police of the CZECH REPUBLIC. In the introduction, it is stated the definition of the concept of economic crime with reference to the valid legal legislation, which is, used to combat. For the use of current legal provisions and from the knowledge gained from the practice are in the empirical part of the work of the listed individual phase of the financial investigation, as a means of combating the perpetration of this type of criminality, with subsequent institutions of which it is possible to carry out searches, the outflow and to ensure that the proceeds of crime. At the conclusion of the work's evaluation of the use of these institutes with reference to the volume and the amount of the secured assets, with the subsequent use to compensate for the damage suffered by victims of legal, physical persons and institutions which represent the fiscal interests of the Czech Republic.

Klíčová slova: peněžní operace, podezřelý obchod, majetkový prospěch, finanční šetření, výnosy z trestné činnosti, zajišťování a odčerpávání majetku

Keywords: cash transactions, suspicious transaction, property benefit, financial investigations, income of crime, security and drainage assets

Obsah

1	ÚVOD	10
2	CÍL PRÁCE A METODIKA.....	12
3	EKONOMICKÁ KRIMINALITA	14
3.1	<i>Fenomenologie .....</i>	16
3.1.1	Finanční kriminalita.....	17
3.1.2	Korupce	18
3.2	<i>Etiologie hospodářské trestné činnosti .....</i>	19
3.3	<i>Preventivní opatření.....</i>	20
3.4	<i>Spektrum pachatelů hospodářské trestné činnosti .....</i>	22
3.4.1	Pachatel naivní a lehkomyšlný	23
3.4.2	Pachatel manipulátor „bílý límeček“	23
3.5	<i>Literární rešerže platné právní úpravy.....</i>	24
3.5.1	Zákoník č. 40/2009 Sb. trestní zákoník	24
3.5.2	Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád.....	27
3.5.3	Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky	29
3.5.4	Zákon č. 279/2003 Sb., o výkonu zajištění majetku a věcí v trestním řízení, ve znění pozdějších předpisů.....	30
3.5.5	Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu	31
3.5.6	Legislativní úpravy ve správních oblastech	32
3.5.6.1	<i>Daňová správa .....</i>	<i>33</i>
3.5.6.2	<i>Finančně analytický útvar.....</i>	<i>35</i>
3.5.6.3	<i>Úřad pro vyhledávání majetku.....</i>	<i>37</i>
3.5.6.4	<i>Další orgány státní správy .....</i>	<i>37</i>
4	ANALÝZA ZKOUMANÉ PROBLEMATIKY	39
4.1	<i>Faktory příčin ekonomické trestné činnosti .....</i>	39
4.1.1	Sociální faktory	39
4.1.2	Legislativa	40
4.1.3	Práce policejních a justičních orgánů	41
4.1.4	Schengenský prostor.....	41
4.1.5	Ekonomické změny v ČR.....	42
4.2	<i>Možnosti Policie ČR při vyhledávání hospodářské trestné činnosti, tzv. finančním šetřením.....</i>	42
4.2.1	Finanční šetření integrované do trestního řízení.....	43

4.2.2	Finanční šetření nezávislá na trestním řízení.....	44
4.2.3	Fáze finančního šetření.....	45
4.2.3.1	První fáze finančního šetření – přípravná fáze	45
4.2.3.2	Druhá fáze finančního šetření – operativní šetření.....	46
4.2.3.3	Třetí fáze finančního šetření – rozhodnutí OČTŘ.....	47
4.2.3.4	Čtvrtá fáze finančního šetření – výkon rozhodnutí.....	48
4.2.3.5	Stížnost proti usnesení o zajištění majetku a další řízení o ní.....	48
4.2.3.6	Správa zajištěného majetku.....	48
4.2.4	Závěrečná zpráva ve finančním šetření	50
4.3	Transformační proces výnosů z trestné činnosti	50
4.3.1	Primární výnosy.....	51
4.3.1.1	Výnosy tvořeny nezákonnou aktivitou	51
4.3.1.2	Výnosy tvořeny nezákonnou transakcí	52
4.3.2	Sekundární výnosy	52
4.3.3	Legalizace výnosů z trestné činnosti	53
4.3.3.1	Placement.....	53
4.3.3.2	Layering	54
4.3.3.3	Integration.....	54
4.4	Zajišťování výnosů z trestné činnosti	54
4.5	Odčerpávání výnosů z trestné činnosti.....	56
4.6	Vykazování zajištěných hodnot v rámci trestního řízení a finančního šetření.....	57
4.6.1	Statistika zajištěného majetku v trestním řízení za první pololetí let 2009, 2010 a 2011	58
4.6.2	Analýza dat k legalizaci výnosů z trestné činnosti	60
4.6.3	Analýza dat Finančně analytického útvaru Ministerstva financí.....	61
4.7	Daňová kriminalita.....	62
4.8	Dopady nelegální ekonomiky v ČR.....	66
4.9	Bariéry efektivního vyhledávání, zajišťování a odčerpání výnosů z trestné činnosti.....	67
5	SHRnutí VÝSLEDKŮ ZKOUMÁNÍ.....	69
6	ZÁVĚR.....	71
7	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	73
8	SEZNAM PŘÍLOH	76

1 Úvod

Ekonomická kriminalita je v naší společnosti stále častěji skloňovaným fenoménem, který v posledních letech radikálně vzrůstá. Škody, které jsou odhaleny v ekonomické trestné činnosti, přesahují mnohamilionové sumy. Jedná se tedy o společensky závažné protiprávní jednání. Tento druh trestné činnosti nezahrnuje škody pouze finančního charakteru, ale působí i destruktivně na společenské vědomí a to nejen přímým poškozením fyzických osob, tedy občanů, kteří jsou v postavení např. vkladatelů u napadených finančních institucí či zaměstnanců tzv. „vytunelovaných“ podniků, ale také jejich obtížným vyhledáváním, dokazováním a v neposlední řadě stíháním. Občany je negativně vnímána skutečnost, že pachatelem ekonomické trestné činnosti je v mnoha případech kvalifikovaný odborník, který zaujímá odpovědná místa ve struktuře řízení podniků a institucí. Ekonomická kriminalita je obsažena v oblasti hospodářské trestné činnosti, která se vyznačuje vysokou mírou latence a závažným dopadem na státní ekonomiku. Finanční prospěch z této trestné činnosti zpravidla souvisí i se snížením daňových příjmů státu a současně se stává mnohdy i zdrojem financování další kriminální činnosti včetně financování terorismu a úplatkářství.

Obětí ekonomické kriminality je v porovnání s oběťmi v obecné kriminalitě větší množství. Příčinou toho je již ta skutečnost, že oběti obecné kriminality jsou z velké míry přímé cíle kriminálních útoků. Oběti ekonomické kriminality se stávají právnické osoby, působící v ekonomické sféře, ale i stát a fyzické osoby, které vystupují jako vkladatelé či zaměstnanci napadených subjektů, v další řadě jako zákazníci poškození cenovými manipulacemi, nekvalitními službami anebo výrobky, v neposlední řadě pak občané státu, na které dopadají důsledky chybějících prostředků ve státním rozpočtu následkem daňových úniků.

Ve své práci se chci zaměřit na vyhledávání, zajišťování a odčerpávání výnosů z trestné činnosti v praxi policejního orgánu, jakožto orgánu činného v trestním řízení (OČTŘ) a nastítnit oblast boje proti legalizaci výnosů z trestné činnosti. Legalizaci výnosů z trestné činnosti je OČTŘ vnímána jako samostatná, velmi složitá a strategicky významná problematika, jež se dotýká mnoha spáchaných trestných činů. Tato oblast významně zasahuje do občanských práv a pro její dosud neznámé a nepopsané bariéry vyžaduje ze strany OČTŘ hluboké znalosti.

Oblast vyhledávání a odčerpávání výnosů z trestné činnosti se u Policie ČR začala rozsáhleji rozvíjet od roku 2004 zřízením specializovaného Útvaru odhalování nelegálních výnosů a daňové kriminality, tzv. FIPO – finanční policie¹, který po reorganizaci převzal Útvar odhalování korupce a finanční kriminality, tvz. ÚOKFK činností související s problematikou praní peněz, výnosů z trestné činnosti a daňové kriminality. Útvar FIPO byl v této oblasti průkopníkem nových metod a zároveň značně svými poznatky přispěl i v oblasti legislativní úpravy.

---

¹ Vznik FIPO na základě usnesení vlády České republiky č. 829 ze dne 6. srpna 2003 Nařízení Ministerstva Č.j. OKO-266/O-2004, kterým byl s účinností od 1.7.2004 zřízen útvar odhalování nelegálních výnosů a daňové kriminality služby kriminální policie a vyšetřování FIPO

2 Cíl práce a metodika

Cílem diplomové práce je zjistit dopady porušování právních předpisů v ekonomice v České republice na příjmy státu, úkoly Policie ČR v této oblasti a její možnosti při vyhledávání hospodářské trestné činnosti tzv. finančním šetřením a při zajišťování majetku z trestné činnosti.

V minulosti se převážná většina z nás setkala s podnikavci, kteří svůj majetek nejasného původu získali protiprávním jednáním již například tím, že využili mezery v legislativních úpravách nebo obešli již existujících zákonů. Boj proti takovému nezákonnému získání majetku není mnohdy lehká a krátkodobá záležitost. Proto v boji proti porušování právních předpisů na ekonomiku ČR ze strany orgánů činnými v trestním řízení je vyžadován vysoce odborný přístup. Formy protiprávního jednání mnohdy překračují hranice našeho státu a jsou páčány ruku v ruce s organizovaným zločinem, v některých případech i v souvislosti s korupčním jednáním.

Ve své práci se chci v její prvé části zaměřit na vymezení základních pojmů, které budou používány v průběhu celého textu, a na výčet právní legislativy, kterou OČTŘ používají k potírání ekonomické trestné činnosti a učinit tak přehledný rámec, týkající se boje proti legalizace výnosů z trestné činnosti. Neopomenutelnou součástí je i vymezení pachatelů hospodářské trestné činnosti tzv. bílých límečků.

Při tvorbě diplomové práce budu čerpat ze soustředěné literatury, z platných právních norem, které souvisí s danou problematikou, a pokusím se ji jejich výkladem propojit s praxí Policie ČR na základě provedených konzultací s odborníky, kteří se této problematice při svém výkonu služby aktivně věnují a konzultací s vedoucím mé diplomové práce.

Ve druhé části diplomové práce po systematickém shrnutí konkrétních materiálu uvedu praktické řešení a východiska aplikace v potírání ekonomické trestné činnosti, a to konkrétně finančním šetřením, přičemž se nejedná pouze o administrativní činnost, ale také o operativní šetření, provádění analýz a úkonů souvisejících se zajišťováním výnosů z trestné činnosti a úkonů spjatých s následnou správou zajištěného majetku. Na základě

institutů hmotně právní úpravy ve své práci popíše tresty a ochranná opatření, jakožto nástrojů určených k odčerpání nelegálních výnosů.

Z dostupných statistických údajů provedu vyhodnocení získaných dat a sumarizaci výsledků v souvislosti se zaměřením na finanční šetření, zajištění a odčerpání výnosů z trestné činnosti.

Ke konci své práce popíše postřehy nedostatků zjištěných v praktické realizaci boje s ekonomickou trestnou činností, se snahou nalézt řešení k jejich nápravě.

3 Ekonomická kriminalita

V praxi se ekonomická kriminalita užívá pod pojmem hospodářská trestná činnost, resp. hospodářská kriminalita. Samotný pojem ekonomická kriminalita dosud nebyl jednoznačně definován a v trestně právní teorii a ani v kriminologii nemá dosud jednotné a tudíž i obecně respektované pojmově obsahové vymezení. Definice hospodářská kriminalita je charakterizována jako delikvence s vysokou mírou společenské nebezpečnosti, s náročnou prokazatelností úmyslného protiprávního jednání. Dle dalšího pohledu by hospodářská kriminalita byla součástí ekonomické kriminality a finanční kriminality. Na ekonomické trestné činy lze pohlížet při splnění určitých podmínek i jako na majetkovou kriminalitu. Hospodářskou kriminalitu je možné chápat jako protiprávní ekonomické jednání, kterým byl na úkor ekonomického subjektu dosažen finanční nebo jiný prospěch a který naplňuje zákonné znaky některého z trestných činů. Ekonomickým subjektem je stát, fyzické a právnické osoby, fondy aj. Ekonomickým jednáním je jednání, které se uskutečňuje v ekonomickém prostředí za užití ekonomických nástrojů.

Hospodářská kriminalita se od ostatních druhů trestné činnosti jako například od obecné kriminality, která se vyznačuje znaky, jakými jsou násilí, mravnostní delikty, krádeže prosté a další, liší zejména tím, že charakter jejích aktivit je srovnatelný s charakterem legálního ekonomického života a to tím, že jsou použity stejné ekonomické nástroje, totožné postupy, shodné pojmosloví odborných termínů jakými jsou například náklady, výnosy, obchodní operace, ztráty, účetní operace a další.

Tuto zvláštnost se pokusil formulovat M. Němec následovně: „Hospodářské trestné činy, i když se dotýkají individuálních práv, jsou téměř vždy ziskem motivované a převážně latentní útoky proti kolektivním právům, proti hospodářskému systému jako celku nebo proti některému jeho institutu, zejména proti organizaci trhu, zájmům spotřebitelů, regulaci zahraničního obchodu, hospodářské činnosti podniků, regulaci finančního systému a zčásti i proti ochraně životního prostředí.“² Z výše uvedeného lze vyvodit závěr, že hospodářské trestné činy jsou páčány ze sféry hospodářství do sféry kriminality. S latentností hospodářské kriminality souvisí i konspirativní jednání pachatelů. Mohlo by se zdát, že úmysl pachatele páchat takovou to trestnou činnost je jen

---

² NĚMEC, M.: *Organizovaný zločin*, str. 106

jeden a to zisk, ale pachatele se mohou lišit i motivem spáchání, jakožto svými osobnostními vlastnostmi. Dalšími možnými motivy, proč se pachatel hospodářské trestné činnosti dopouští, je například úspěch, získání prestižního postavení ve společnosti, pomsta, konkurenční boj. Při samotném vyšetřování jednotlivých druhů kriminality ekonomického charakteru je však následně ve většině případů zjištěno, že motivem je zisk, tedy nezákonný výnos.

Další autor V. Dvořák vymezil pojem hospodářské ekonomiky jako „*Trestnou činnost páchanou v souvislosti s výrobní, obchodní a další hospodářskou činností podnikatelských subjektů při správě majetku a rozhodování ve věcech veřejného zájmu.*“³ Toto pojmosloví bylo vymezeno dle konkrétního účelu, kterým se právě Dvořák věnoval, a to operativní pátrací činnosti policii.

Hospodářskou kriminalitou se rozumí okruh specifických druhů trestné činnosti, jež jsou vymezeny v zákoně č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Nový trestní zákoník nahradil dřívější zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon. V trestním zákoníku jsou v hlavě VI. upraveny hospodářské trestné činy, které jsou dále členěny do čtyř oddílů, kterými jsou trestné činy proti měně a platebním prostředkům, trestné činy daňové, poplatkové a devizové, trestné činy proti závazným pravidlům tržní ekonomiky a oběhu zboží ve styku s cizinou a trestné činy proti průmyslovým právům a proti autorskému právu. Trestné činy hospodářské jsou dále zahrnuty i v hlavě V., kde je zahrnuto širší spektrum trestných činů proti majetku.

Kriminalita ekonomického charakteru se objevuje v různých ekonomických oblastech jakožto v legální ekonomice a stínové ekonomice, která se člení na ilegální a nelegální kriminální ekonomiku. Standardní ekonomické jevy probíhají v legální ekonomice veškerým jednáním subjektů v zákonném rámci, kde podle Scheinosta „ekonomické jednání je jednání, které je realizováno v ekonomickém prostředí s využitím ekonomických nástrojů a jeho realizátory jsou lidé znalí tohoto prostředí a znalí způsobů využívání těchto nástrojů“.⁴ Ekonomická jednání v legální ekonomice, jež je nestandardní, takovou ekonomiku poškozují a subjekty, které se v takovém ekonomickém prostředí

---

³ DVOŘÁK, V. a kol.: *Hospodářská kriminalita*. In.: Operativně pátrací činnosti kriminální policie.

⁴ SCHEINOST, M. a kol. *Výzkum ekonomické kriminality*. Institut pro kriminologii a sociální prevenci, s. 9.

orientují, ji využívají za pomoci ekonomických nástrojů ke zneužívání za účelem získávání výnosů.

Pácháním kriminality ekonomického charakteru, kterou byl dosažen finanční nebo jiný ekonomický prospěch – výnosy, lze v souvislosti s legalizací výnosů z trestné činnosti charakterizovat také jako zdrojovou kriminalitu. Na ekonomickou kriminalitu je možné podle Balouna nahlížet dvěma pohledy a to na trestné činy ekonomiku poškozující (spíše v rámci obecné kriminality majetkového povahy) a na trestné činy ekonomiku napadající (ekonomická kriminalita).⁵

Hospodářskou kriminalitu lze dle jejího charakteru rozčlenit jednak na již zmiňovanou ekonomickou kriminalitu a dále na finanční kriminalitu. Ekonomická kriminalita představuje souhrn protiprávního jednání, vymezeného v trestním zákoníku, přičemž podezřelý a poškozený jsou v právním vztahu, založeném na občanském, obchodním, pracovním či jiném právu, kde dochází k porušení ekonomických vztahů. Vymezení pojmu finanční kriminality směřuje proti fungování především bankovního systému, finančních institucí, bank, pojišťoven, kapitálového trhu aj.

První zmínka o hospodářských trestných činech byla v 30. letech dvacátého století v USA jako tzv. kriminalita bílých límečků (white collar crime). Jednalo se obvykle o porušení zákonů směřujících proti hospodářské kázi a hospodářskému systému, které porušovali zpravidla podnikatelé, živnostníci, vyšší úředníci, obchodníci, funkcionáři zastupitelských orgánů aj.

3.1 Fenomenologie

U výše uvedených oddílů hospodářské trestné činnosti lze vyvodit, že tato kriminalita je velmi rozmanitého charakteru, právě tak jako ekonomika, finance společnosti, výrobní, obchodní a jiná hospodářská činnost podnikajících subjektů. Hospodářská kriminalita ohrožuje fungování investic, bank, kapitálový trh a dalších finančních institucí. Mimo jiné je spjata i s jinými trestnými činy jakými jsou například daňové trestné činy, padělání veřejných listin, dále vydávání nepravdivých potvrzení v oblasti auditorské oblasti nebo znaleckých posudků. Formy hospodářské trestné činnosti jsou propojeny s procesy, které

---

⁵ BALOUN, V. *Ekonomická kriminalita: hospodářská a finanční kriminalita*, s. 133

se týkají podnikatelské činnosti a protiprávním jednáním jsou porušeny i vztahy regulované finančně – právními, obchodně – právními a pracovně – právními předpisy. Jako jednoznačným motivem ke spáchání takové kriminality je zisk, případně záliba v riziku nebo také snaha ukázat své mimořádné dovednosti.

3.1.1 Finanční kriminalita

V České republice je ekonomická soustava tvořena soustavou bank, kdy kontrola činnosti bankovních institucí přísluší České národní bance. Trestnou činnost směřující proti fungování bankovního systému, kapitálového trhu a finančních institucí, zejména bank, burz, pojišťoven, investičních fondů a společností, penzijních fondů a také fondů Evropské unie je možno pojmenovat právě jako finanční kriminalitu. Česká národní banka se soustřeďuje především při své kontrolní činnosti na kontrolu, zda nedochází ke spáchání některého z trestných činů, kterými mohou být zejména:

- trestná činnost spojená s kapitálovým trhem a kolektivními investicemi – k tomuto trestnému činu lze shrnout, že se jedná o nelegální, tedy podvodné převody z účtů majitelů cenných papírů, doprovázená s paděláním dokladů (výpisů z obchodního rejstříku aj.). Dále může docházet v oblasti správě cizího majetku, kde může dojít ke zneužití informací v obchodním styku a porušením povinností při správě cizího majetku. Jako posledním příkladem bych uvedla tzv. tunelování, k čemuž dochází v případě, že je snižována skutečná hodnota společnosti – firmy, jejíž aktiva jsou podvodnými způsoby vyváděna a převáděna na jiné subjekty,
- trestná činnost na úseku daní – daně jsou významným příjmem do státního rozpočtu. Dochází k porušení povinnosti platit daně, pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, clo nebo pojištění. Porušením výše uvedeného přečinu se může dopustit fyzická i právnická osoba, přičemž se jedná o poškození veřejných financí v oblasti daní přímých i nepřímých,
- bankovní podvody – k těmto podvodům dochází při zneužití čísel účtu, podvody se šeky a kreditními kartami, mající za následek neoprávněné obohacení finančními prostředky. Do této oblasti podvodů lze dále zařadit i jednání, jakým může být i podvodně získaný úvěr, kdy osoba pachatele předloží např. padělaný výpis příjmu ze zaměstnání, padělaný výpis z katastru nemovitostí nebo nadhodnocený znalecký

posudek. Tohoto druhu podvodu se může dopustit opět fyzická i právnická osoba, která by například za běžných podmínek nezískala požadovaný úvěr, neboť by nesplňovala specifické podmínky k úvěru, a dále se této trestné činnosti dopouštějí sami zaměstnanci bankovní instituce, členové představenstva či finanční poradci,

- podvody na úseku pojišťovnictví – zde k protiprávnímu jednání dochází například u předstírané škody.

S finanční kriminalitou je úzce spjata i další oblast, kterou je praní špinavých peněz a organizovaný zločin, kde se již jedná o velmi nebezpečné jednání s mnohamilionovými škodami, zejména v národním hospodářství. Jedná se o proces, kdy protiprávně získané finanční prostředky jsou uváděny do oběhu legální formou. K takovým to jevům dochází např. v restauracích, hernách, sázkových kancelářích apod. ⁶

3.1.2 Korupce

Výraz korupce v České republice již v současné době není nijak ojedinělý fenomén. Korupcí můžeme rozumět úplatkářství, které nemá hranice. V podvědomí lidí je, že úplatný je každý z nás, záleží však na výši nabízené finanční částky. Traduje se, že korupce je stejně stará jako stát samotný a státní úředníci. S korupcí se potýkají ve všech kontinentech, ve všech typech státních útvarů a politických zřízeních, přecházejíc do státní správy.

Jaké jednání však můžeme označit za korupční? Na tuto otázku si každý z nás odpoví pravděpodobně odlišně. Laické vnímání korupčního jednání je široké a většinou zahrnuje jakékoliv neoprávněné přijímání či nabízení materiálních zisků nebo služeb. Odborníci v mnoha případech vnímají jednání jako chování, které se z důvodů dosahování soukromých nebo finančních zisků odchyluje od jinak formálních povinností, plynoucích z postavení veřejného činitele. K tomuto lze také říci, že dochází ke zneužití vlivného postavení, moci či autority veřejného činitele k soukromému prospěchu. Korupční jednání můžeme označit jako aktivní a pasivní formu, kdy aktivní korupční jednání je vykazováno při poskytování úplatku druhou osobou a pasivní jednání je přijetí úplatku od vyžádaného.

---

⁶ FRYŠTÁK, M. *Hospodářská kriminalita z pohledu teorie a praxe*, s. 167

Samotné korupční jednání je latentní, probíhá utajeně a nedá se tedy zkoumat běžnými metodami. Dokazování takového chování je složitý proces, který je postaven na různých indiciích, dále i na nepřímém svědectví možných osob, které nemusí být vždy průkazné. Když se podíváme za hranice našeho státu, zjistíme, že to, co je v jedné zemi trestně stíháno jako korupční jednání, je v dalším státě považováno za běžné a legální chování. Přijetí úplatku od zahraničního investora se v některých rozvojových státech považuje za součást povinností státního úředníka. Naopak i v některých rozvinutých státech je korupce tolerována.

Při pohledu do historie se můžeme s korupcí setkat v několika obdobích. Slovo korupce je latinského původu, kdy se pro toto slovo používal termín *rumpere*, což znamená zlomit, rozlomit, přetřhnout. Jako následek byl latinsky označen *corruptus*, volně přeloženo jako zkažený, zvrhlý či zvrácený.

3.2 Etiologie hospodářské trestné činnosti

Tím, jak se rozšiřuje ekonomická oblast a podnikatelské sféry, dochází k vývoji nových forem trestné činnosti. Na tuto situaci musí být připraveny i přístupy, kterými se modernější trestná činnost účinněji vyhledává a následně potlačuje.

Příčiny vzniku hospodářské trestné činnosti lze rozdělit na tzv. obecné, kdy se shodují s většinou částí kriminality ve společnosti a dále na specifické, přičemž jsou typické pouze pro určitý druh kriminality. Podrobnějším členěním lze dále uvést krátkodobé a dlouhodobé příčiny, kde se rozlišuje, zda dochází k častým změnám anebo jsou většinu času neměnné.

Obecně lze uvést, že Česká republika má v současné době stále vysoký kriminogenní potenciál, který je způsoben například častými změnami v ekonomice a v legislativě, sociálními faktory (změnou hodnotového systému, kdy na první místo byly postaveny peníze), činnostmi orgánů činných v trestním řízení – Policie ČR a justicií a mimo jiné i úroveň morálky obyvatel a jejich právním vědomím.⁷

---

⁷ KUCHTA, J., a spol.: *Základy kriminologie a trestní politiky*, s. 360

Pachatelé bývají často dosud netrestaní lidé a lidé trestně stíhané pouze jednou, kteří se ocitají v produktivním věku. Právě věk je jedním z faktorů, který má v mnoha případech rozhodující vliv na vznik rizikového chování obyvatel. Zvyšujícím se věkem se osoby více zamýšlí nad svými činy a tím i možnostmi postihu, od policejního vyšetřování, soudního řízení až po sankci za protiprávní jednání. Dále se v naší společnosti vyskytují pachatelé, kteří zneužívají svého vysokého vzdělání, svých znalostí v dané pozici a využívají jeden z nejrizikovějších faktorů a to nedostatečné legislativy České republiky. Jedná se o typ osob, které netrpí nedostatkem finančního zajištění, jsou to slušní lidé a mnohdy zaměstnaní na vysokých postech.

3.3 Preventivní opatření

Oblast právní i mimoprávní je považována jako jedna z nejdůležitějších preventivních opatření ekonomických vztahů, které by měly tvořit vzájemně propojený a komplexní systém. Je důležité, aby na sebe vzájemně navazovaly. Při vytváření těchto opatření je nezbytné pružně reagovat na stávající situaci a vycházet z poznatků o současných příčinách a vlivu hospodářské trestné činnosti.

Prevence v rámci hospodářské kriminality je velmi obsáhlé téma, od možnosti uplatňování prevence v jednotlivých oblastech, po specificky zaměřená opatření k předcházení individuálních forem ekonomických trestných činů. Na prvním místě, v oblasti legislativní, by měla stát opatření trestně právní, jež by posílila pozici orgánů činných v trestním řízení. V této oblasti bych dále uvedla upevnění práva a povinnosti subjektů v ekonomické sféře a v podnikání, na něž by následovalo kontrolní opatření. Takového opatření by kontrolovalo, zda jsou dodržovány nastavené předpisy a odhalovali by nelegální chování.

U hospodářské trestné činnosti, která je velmi členitá, je třeba přijímat diferencovaná opatření dle oblasti činnosti např. se zveřejňování rozhodnutí orgánů veřejné správy i procedur jejich přijímání, omezit imunitu poslanců a senátorů, potažmo zakázat přestupy z jedné politické strany do druhé během volebního období, zodpovědnější činnost úředníků při prověřování subjektů při zapisování do Obchodního rejstříku, povinné zrušení podnikatelského subjektu s opakovanou ztrátou v hospodaření aj. Některá opatření již byla

přijata jako např. kolkování lihovin a cigaret a byla omezena platba v hotovosti do limitu 15.000,- EUR.

Neopomenutelnou se stala v této oblasti i etika, která se v rámci sociální prevence soustřeďuje na vytváření dobrého jména společnosti, firmy, výrobní značky, v souvislosti s přijímáním etického kodexu pro různé formy podnikání.⁸

Jako kontrolními orgány pro dodržování výše uvedených opatření aj. jsou stanoveny instituce zejména na ochranu hospodářské soutěže, inspekce a inspektoráty, živnostenské úřady, instituce na ochranu hospodářské soutěže.

V mezinárodním měřítku Česká republika přijímá komplexní opatření. Zejména v oblasti kontroly a represe korupce využívá ČR spolupráce s řadou mezinárodních orgánů s přijetím několika významných dohod – Úmluva OECD (Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj) proti podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních podnikatelských transakcích, Úmluva OSN proti korupci a Trestně právní úmluva o korupci Rady Evropy.⁹ V oblasti legalizace výnosů z trestné činnosti je nezbytná mezinárodní spolupráce Mezivládní organizace FATF (Financial Action Task Force on Money Laundering), kterou podporuje Evropská komise především v rozvoji a propagaci politiky v odvětví boje proti praní špinavých peněz a financování terorismu. Česká republika není sice členem FATF, ale spolu s ostatními nečlenskými zeměmi plní čtyřicet doporučení FATF a naplňování těchto doporučení jednotlivými státy je pravidelně vyhodnocováno. Doporučení se člení na několik částí, které mají obecnou platnost a vztahují se na činnosti finančních i nefinančních institucí, jakož i na principy mezinárodní spolupráce v oblasti boje proti praní peněz. Jedná se o části – právní systémy, opatření ze strany finančních institucí a nefinančních společností a profesí na úseku prevence praní peněz a financování terorismu, mezinárodní spolupráce a dále institucionální a jiná opatření nezbytná jako součást systému boje proti praní peněz a financování terorismu.

---

⁸ ZOUBKOVÁ, I., MOULISOVÁ, M. *Kriminologie*, s. 159

⁹ KUČHTA, J., a kol.: *Hospodářská trestná činnost*

3.4 Spektrum pachatelů hospodářské trestné činnosti

Osobu pachatele hospodářské trestné činnosti lze odlišit od osoby páčající obecnou majetkovou kriminalitu. Hospodářské trestná činnost je široce pojatá oblast, která se projevuje mnohotvárnými útoky na ekonomické vztahy, práva či oprávněné zájmy hospodářských subjektů nebo státu.¹⁰ Pachatel ekonomické trestné činnosti se snaží o finanční zisk z nelegální činnosti a využívá cesty pro jeho legalizaci.

Pachatelé ekonomické kriminality se často vyznačují osobností bez zjevných projevů asociálního chování, s plnohodnotnými nenarušenými sociálními vazbami. V jejich chování je však posunuto právní vědomí vůči ekonomické trestné činnosti. Již americký kriminolog Edwin H. Sutherland použil přehledné a konkrétní označení, jako pachatele „bílých límečků“, kteří oproti ostatním zločincům postavili na pozici „z nadsvětí“, na pomyslný vrchol, přičemž zločince, kteří se zabývají ostatní trestnou činností, vymezil jako pachatele tzv. „modrých límečků“ jako zločince „z podsvětí“, jejichž osobnost se vyznačuje obvykle antisociálními znaky, např. násilné chování, hrubost, zanedbaný zevnějšek.

Prospěch pachatelů z ekonomické trestné činnosti je osobní obohacení nebo získání jiné výhody v různých podobách např. služeb, výsad, získaného postavení, příslibů apod.

Výzkum, který proběhl v českém prostředí v letech 2000 – 2003, ukázal, že v měnícím se a ustavujícím se manažerském, podnikatelském a obchodním prostředí vznikla široká škála pachatelů¹¹ ekonomické trestné činnosti, kde našly příležitost různé typy pachatelů. Pachatelem se stala v mnoha případech i osoba, která se nechtěla žádné trestné činnosti dopustit, ale stala se pachatelem díky své lehkomyšlnosti, nezkušenosti a nezodpovědnosti.

Spektrum pachatelů ekonomické trestné činnosti bych pro jejich neucelenou skupinu rozčlenila mezi dva póly.¹²

---

¹⁰ MUSIL, J., KONRÁD, Z., SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika*, s. 478-490

¹¹ SCHEINOST, M. kol.: *Výzkum ekonomické kriminality*, s. 82-93

¹² PROTIVINSKÝ, M. *K některým aspektům hospodářské kriminality*, s. 128

3.4.1 Pachatel naivní a lehkomyšlný

Tímto pachatelem se může stát kdokoli. V tomto případě nehraje roli sociální postavení jedince, který se snaží získat majetkový prospěch za hranici legality, k nimž patří např. pojistné podvody, krácení daně, úplatkářství.

Předmětem pojistných podvodů je zejména úrazové pojištění, důchodové pojištění, pojištění příjmů v době pracovní neschopnosti, pojištění domácnosti, pojištění staveb, havarijní pojištění motorových vozidel, zákonné pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla. Tímto pachatelem může být tedy jakákoliv osoba, která nemá zbavenou způsobilost k právním úkonům a je oprávněná uzavřít pojistnou smlouvu. Nejvíce osob z řad těchto pachatelů nemají vyšší vzdělání, jejich věk je v rozmezí 20 - 30 let a nedisponují zvláštními intelektovými schopnostmi.

3.4.2 Pachatel manipulátor „bílý límeček“

Pachatel „bílý límeček“ je obdarován schopností dosáhnout moci a majetku prostřednictvím zneužívání jiných osob, které působí jako „sociální nástroj,“ nebo-li „bílý kůň“. Pachatel manipulátor disponuje osobnostními schopnostmi, které by mohly být stručně vymezeny:

- umění prosazovat se, čímž buduje vzestup do mocenské pozice,
- schopnost navazovat kontakty, čímž posiluje svoji věrohodnost,
- disponovat vysokým stupněm kombinačního myšlení a představivosti,
- nebát se riskovat, improvizovat a přizpůsobovat se situaci,
- mít potřebu být uznáván, uplatnit se,
- umět relativizovat vlastní vinu.

Tato skupina představuje pachatele, který má předpoklad vzbudit důvěru a zároveň využívá nezkušenosti druhého tedy oběti trestného činu. Toto je dáno v případě, kdy pachatel sám uvedl jiného v omyl jednáním, kterým předstírá okolnosti, které neodpovídají skutečností. Ale může se jednat i o situaci, kdy pachatel využívá situace omylu jiné

osoby tím, že sám k vyvolání omylu nepřispěl, ale po poznání omylu jiného a v příčinném vztahu k němu jedná tak, aby ku škodě cizího majetku obohatil sebe nebo jiného.¹³

3.5 Literární rešerže platné právní úpravy

3.5.1 Zákoník č. 40/2009 Sb. trestní zákoník

Po necelých 50 letech byl přijat nový trestní zákoník, který zcela nahradil stávající trestní zákon č. 140/1961 Sb. Proč nedošlo pouze k další novelizaci stávajícího trestního zákona, bylo obsaženo v důvodové zprávě: *„Hluboké ekonomické, politické a sociální změny, ke kterým došlo po pádu totalitního režimu koncem roku 1989, postupně významně ovlivnily všechny oblasti života společnosti. Nová kodifikace trestního práva hmotného vychází samozřejmě z trestně-právní materie. Trestní kodex je výsledkem četných novelizací, mnohdy reagujících především na aktuální potřeby vyvolané dynamikou trestné činnosti. Hlubší zásahy do koncepčního pojetí našeho trestního práva byly provedeny jen okrajově. Nová kodifikace trestního zákoníku je založena na přesvědčení, že ochranu demokratického, státního a společenského zřízení práv a svobod jednotlivců a ochranu jejich života, zdraví a majetku je třeba dosahovat především mimo-trestními prostředky. Na protiprávní jednání je třeba reagovat prostředky trestního práva až v krajních případech v souladu s pomocnou úlohou trestního práva v právním řádu a ve společnosti. Kriminální politika sledující kontrolu a potlačování trestné činnosti, musí proto spočívat ve vhodném vyvažování prevence a represe.“*¹⁴ Potřeba nového trestního zákoníku byla vyvolána ze strany odborníků a široké veřejnosti. Trestní zákon byl platný do 31. 12. 2009 a po roce 1989 překonal 20 leté období transformace a četné porevoluční novelizace, ale ze strany soudců, státních zástupců, policie, advokátů, a dalších osob bylo voláno po potřebě nového trestního zákoníku.

Trestný čin je v trestním zákoníku definován jako protiprávní čin, který je za trestný čin označen v § 13 odst. 1 trestního zákoníku. Pokud u skutkové podstaty některého z trestných činů není uvedeno zavinění, které může být jednak úmyslné nebo nedbalostní, tak v takovém případě platí, že trestná je pouze úmyslná forma zavinění.

---

¹³ RAK, R. a kol.: *Krádeže vozidel. Odhalování, vyšetřování a prevence*, s. 221

¹⁴ <http://trestnizakonik.cz/navrh/duvodova-zprava.html>. [cit15.12.2011]

Zásadní změnu trestní zákoník zaznamenal v § 1 - § 139, kde jsou vymezeny základní trestní odpovědnosti a trestní sankce. Skutkové podstaty jednotlivých trestných činů jsou uvedeny v § 140 - § 418 trestního zákoníku a jejich uspořádání bylo zvoleno tak, aby proporcionalně vystihovaly závažnost chráněných zájmů a v uspořádání jednotlivých hlav, dílů a oddílů i jednotlivých ustanovení ve zvláštní části vyjadřovalo pořadí chráněných zájmů podle požadavků současné doby.

V trestním zákoníku je nově definován trestný čin legalizace výnosů z trestné činnosti, který mimo jiné nahrazuje trestný čin podílnictví, uvedený v trestním zákoně, a dále je skutková podstata tohoto trestného činu upravena tak, aby se trestný čin vztahoval nejen na věc nebo jinou majetkovou hodnotu získanou trestným činem v České republice, ale také na věc nebo jinou majetkovou hodnotu získanou trestným činem v cizině.

Trestné činy byly rozděleny do přečinů a zločiny a to dle trestní sazby.

- Přečiny obsahují nejen všechny trestné činy z nedbalosti, ale také úmyslné trestné činy, za něž dle § 14 odst. 2 trestního zákona je stanoven trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let.
- Zločiny jsou obsaženy v trestných činech, které nejsou dle § 14 odst. 2 trestního zákoníku přečiny. Zvlášť závažné trestné činy jsou ty úmyslné trestné činy, za něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let.

Další změna, kterou trestní zákoník zaznamenal oproti dosavadnímu trestnímu zákonu je i zpřísnění postihů za nejzávažnější trestné činy proti životu a zdraví, některých trestných činů proti svobodě a proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti. Změna je tak reakcí na nové negativní společenské jevy, které vyúsťují v nové formy páčání trestné činnosti, kdy se mnohdy zvyšuje brutalita, se kterou je trestný čin spáchán, a formou organizovaného zločinu. Horní hranice sazby trestu odnětí svobody se z 15 let posunula na 20 let. Výjimečným trestem je dle trestního zákoníku nejen doživotí, ale i trest odnětí svobody od 20 do 30 let a podstatně přísněji jsou postihovány trestné činy, které jsou spáchány opakovaně, tedy tzv. recidiva. Samotné trestní řízení zaznamenalo zrychlenou formu řízení a to u přečinů, kde jsou možné alternativní tresty, odklony za účasti spolupráce probační a mediační služby.

V trestním zákoníku je snaha o větší vyváženosti prevence a represe v rámci trestní politiky. „Ochrana demokratického, státního a společenského zřízení, práv a svobod jednotlivců a ochranu jejich života, zdraví a majetku je třeba dosahovat především mimotrestními prostředky“.¹⁵ Na jednání, jež ohrožuje zájem chráněný trestním zákoníkem je nutno reagovat prostředky trestního práva až v krajních případech, tak jak má na mysli zásada subsidiarity dle § 12 odst. 2 trestního zákoníku. K postihu protiprávního jednání lze použít občanského práva, případně i přestupkového práva. Trestní právo se v tomto ohledu stává politickým nástrojem, jež politická vůle členů moci zákonodárné často schvaluje speciální kasuistické skutkové podstaty účelově určené pro stíhání konkrétních politicky nežádoucích jednání, obvykle motivované politickým populismem vyhovět momentálnímu požadavku veřejnosti, jež je propagováno médii.

Princip „ultima ratio“ v trestním zákoníku zavádí formální pojetí trestného činu spojené s materiálním korektivem, podle něž trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené je možné uplatňovat pouze v případech společensky škodlivých.¹⁶

Pachatele lze uznat jako vinným z trestného činu a uložit mu za něj sankci jedině na základě zákona, dle platné zásady „nullum crimen nulla poena sine lege“. Podle § 1 trestního zákoníku jde o trestný čin, pouze v případě, že trestnost takového protiprávního jednání byla stanovena dříve, než bylo spácháno. Retroaktivita přísnějšího zákona je zakázána a nepřipustným se dále stává použití analogie k rozšíření podmínek trestní odpovědnosti a při stanovení trestů a ochranných opatření, spolu s podmínkami pro jejich uložení.

Princip „nullum crimen sine culpa“ je uplatňován ve vztahu k trestní odpovědnosti na zavinění. Trestní odpovědnost fyzických osob je pouze za individuální – vlastní jednání, potažmo se vylučuje kolektivní odpovědnost, přičemž právnické osoby jsou trestně odpovědné jen za podmínek uvedených v zákoně. U hospodářských trestných činů se uplatňuje institut jednání za jiného, což v praxi znamená, že osoba pachatele je nositelem zvláštní vlastnosti, způsobilosti či postavení, kterým je myšleno právě postavení právnické osoby, jejímž jménem osoba pachatele jedná. V několika případech hospodářských trestných činů je návaznost na další právní normy, kterými jsou např. živnostenský zákon

---

¹⁵ <http://www.reformajustice.cz/cz/trestni-zakonik/obecne-o-trestnim-zakoniku.html>. [cit. 12.1.2012]

¹⁶ VANTUCH, P. *Nový trestní zákoník č. 40/2009 Sb.*

č. 445/1991 Sb. o živnostenském podnikání, celní zákon č. 13/1993 Sb., zákon o správě daní a poplatků č. 337/1992 Sb., zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb., zákon o veřejném zdravotním pojištění č. 48/1997 Sb., a v neposlední řadě i zákon o sociálním zabezpečení č. 100/1988 Sb.

Za spáchání trestného činu lze podle § 3 trestního zákoníku uložit pouze takový druh trestu a sankce, který mu účinný zákon v dané době, kdy se o trestném činu rozhoduje, dovoluje a je přiměřený ve vztahu k závažnosti trestného činu a k osobě pachatele.¹⁷

3.5.2 Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád

V trestním řádu je upraven postup orgánů činných v trestním řízení tak, aby trestné činy byly zjištěny zákonným způsobem, při zachování zákonného postupu s následným zacházením s pachatelem a spravedlivým potrestáním. Trestní řád napomáhá působit k upevňování zákonnosti, působí preventivně proti páčání trestné činnosti. Na občany ČR působí výchovně k důslednému dodržování zákonů a pravidel v občanském soužití a řádnému plnění nastavených povinností vůči státu a společnosti.¹⁸

V ustanovení podle § 43 trestního řádu je pojednáváno o povinnosti orgánů činných v trestním řízení k vyhledávání majetkového prospěchu, který byl získán trestnou činností a dále, že poškozený, který byl trestným činem takto poškozen, má právo na náhradu vzniklé škody od obviněného a je oprávněn navrhnout, aby soud v odsuzujícím rozsudku uložil obžalovanému povinnost nahradit tuto škodu.¹⁹

V trestním řízení vedeném dle trestního řádu lze hodnotově omezit vlastnické právo pachatele k věci nebo jiné majetkové hodnotě. Zajistit věc nebo jinou majetkovou hodnotu znamená, že vlastníkovu je dočasně omezeno jeho dispoziční právo k té dané věci nebo jiné majetkové hodnotě. Orgány činné v trestním řízení mají právo podle příslušných ustanovení zajišťovacích institutů zajistit věc nebo jinou majetkovou hodnotu pro účely trestního řízení, kterými jsou:

---

¹⁷ <http://trestnizakonik.cz/navrh/duvodova-zprava.html>. [cit. 12.1.2012]

¹⁸ § 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů

¹⁹ § 43 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů

- Zajištění věci nebo jiné majetkové hodnoty pro její následné vrácení poškozenému v trestním řízení, kterou obviněný získal trestnou činností. Zajištění věci se provádí fyzicky za využití podle ustanovení § 78 nebo § 79 trestního řádu. U věci, které není možno orgány činnými v trestním řízení fyzicky převzít do jejich správy, nebo by to nebylo výhodné, se postupuje podle ustanovení § 79a až § 79e trestního řádu. V tomto případě se jedná nejčastěji o peněžní prostředky na účtu bank nebo jiných obdobných subjektů, jež vedou účet pro jiného, ale také zaknihované cenné papíry, dále nemovitosti a jiné majetkové hodnoty.²⁰
- Zajištění kteréhokoliv legálního majetku, který je ve vlastnictví obviněného, z důvodů následného uspokojení náhrady vzniklé škody způsobené trestným činem poškozeného podle ustanovení § 47 trestního řádu. Tento nárok vzniká osobě, která byla trestným činem zkrácena na svém majetku anebo jí bylo spácháním trestného činu ublíženo na zdraví, způsobena morální nebo jiná škoda. Ustanovení § 47 trestního řádu však není jen materiálním podkladem pro nárok k odčerpání výnosů z trestné činnosti, ale zajištění se dále týkají i očekávané škody, kterými jsou např. náklady za právní pomoc advokáta, ztráta zisku, které by jinak podle ustanovení § 70 trestního zákoníku nebylo možné. V trestním řádu je podle ustanovení § 43 odst. 3 upraveno adhézní řízení, ve kterém poškozený má podle zákona proti obviněnému nárok na náhradu škody, jež mu byla způsobena trestným činem. Poškozený je oprávněn navrhnout, aby soud v odsuzujícím rozsudku uložil obžalovanému povinnost nahradit vzniklou škodu. Návrh je třeba poškozeným podat nejpozději u hlavního líčení před zahájením dokazování, kdy je nutné, aby z jeho návrhu bylo zřejmé, z jakých důvodů a v jaké výši se nárok na náhradu škody uplatňuje. O náhradě vzniklé škody rozhoduje soud dále již obvykle podle občanského zákoníku.
- Zajištění věci nebo jiné majetkové hodnoty, jako náhradní hodnoty za spotřebovaný, zničený, poškozený, zcizený nebo jiným způsobem nedobytný výnos pro účely trestu propadnutí náhradní hodnoty a dále zajištění věci, jiné majetkové hodnoty, peněžních prostředků na účtu nebo nemovitosti jednak pro případný výkon trestu propadnutí věci a dále pro účely trestu (ochranného opatření) propadnutí (zabrání) věci nebo jiné majetkové hodnoty. Tento výčet hodnot, jakými mohl obviněný získat majetkové

---

²⁰ § 81a zákona č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů

hodnoty trestnou činností, je předurčen k odčerpávání výnosů z trestné činnosti nebo k sekundárním výnosům, které popíše v praktické části této práce. K předcházení takovýchto výnosům slouží tresty propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty podle ustanovení § 70 odst. 1 písm. c), d) trestního zákoníku a propadnutí náhradní hodnoty podle ustanovení § 71 odst. 1 trestního zákoníku nebo ochranného opatření podle ustanovení § 101 a § 102 trestního zákoníku.

- V neposlední řadě zajištění veškerého majetku obviněného v trestním řízení v rámci mezinárodní právní pomoci ve trestních věcech, které jsou upraveny v § 441a trestního řádu, kde je stanoveno předběžné zajištění věci v rámci mezinárodní justiční spolupráce. V ustanovení podle § 460a trestního řádu je upraven postup zajištění majetku nebo jeho části, věcí nebo jiných majetkových hodnot s podezřením, že byly využity ke spáchání trestného činu nebo jsou samotným výnosem z trestného činu nebo pokud jsou důkazním prostředkem podle ustanovení § 112 trestního řádu, jestliže se nacházejí na území členského státu Evropské unie. K zajištění majetku nebo důkazního prostředku v jiném členském státě se využívá ustanovení podle § 460b – § 460n trestního řádu.

3.5.3 Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

V zákoně o Policii ČR je uvedeno několik úprav, které lze využít v oblasti pro odhalování, vyhledávání a pátrání po výnosech pocházejících z trestné činnosti. V ustanovení podle § 68 tohoto zákona je uvedeno, že policie provádí jako součást plnění svých úkolů pátrání po osobách a věcech s cílem zjistit, kde se tyto osoby nebo věci nacházejí.²¹

K prověřování a k vyhledávání výnosů pocházející z trestné činnosti policie postupuje podle ustanovení § 72 až § 77 zákona o Policii ČR. Oprávněný policista v utajení proniká do prostředí, ze kterého získává informace, které mají vztah k prováděnému šetření police, potažmo k výnosům. Policii k tomuto slouží operativně pátrací prostředky, jakými jsou informátor, krycí doklady, zabezpečovací technika a zvláštní prostředky.²² Policie získává a následně prověřuje informace získané operativní

---

²¹ § 68 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

²² § 72 až § 77 zákona č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky

cestou s cílem odhalit konkrétní výnosy z trestné činnosti. Použití operativně pátracích prostředků je dále upraveno v trestním řádu v ustanovení podle § 158b až § 158f.

Prostředí, ve kterém lze těmito nástroji nalézt výnosy z trestné činnosti, se vyskytuje v rámci legální ekonomiky a v rámci kriminální ekonomiky (obchod s lidmi, výroba a distribuce drog aj). Není to však lehká cesta a informace takto získány jsou velmi cenným zdrojem.

3.5.4 Zákon č. 279/2003 Sb., o výkonu zajištění majetku a věcí v trestním řízení, ve znění pozdějších předpisů

Výnos pocházející z trestné činnosti je z právního hlediska bezdůvodným obohacením a není tedy skutečným majetkem pachatele popř. třetí osoby, tedy je v rozporu se zákonem. Lze hovořit o protiprávní úkon, který je od nabytí takového majetku, neplatný.²³

Zajištění probíhá pomocí ustanovení podle § 78 - § 79 trestního řádu. Správci zajištěného majetku se stávají dle druhu majetku Celní úřad, Správa uložišť radioaktivních odpadů, Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Česká obchodní inspekce, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo vnitra.

V tomto zákoně jsou upraveny práva a povinnosti správce zajištěného majetku vůči zajištěnému majetku. Podle ustanovení podle § 10 odst. 1 z. č. 279/2003 Sb., se jedná:

- a) řádně ochraňovat a pečovat o jeho zachování,
- b) účelné a hospodárné využití tak, aby nedocházelo k jeho poškozování nebo nedůvodnému snižování jeho rozsahu, hodnoty nebo výnosů z něho,
- c) chránit před poškozením, zničením, ztrátou, odcizením nebo zneužitím,
- d) vést v operativní evidenci způsobem a za podmínek upravených zvláštním právním předpisem až do doby konečného naložení s majetkem a v případě exekutora vést v evidenci podle zvláštního právního předpisu,
- e) chránit před neoprávněnými zásahy a včas uplatňovat nárok na náhradu škody a na vydání předmětu bezdůvodného obohacení,

---

²³ § 39 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

- f) chránit tím, že průběžně sleduje, zda dlužníci včas a řádně plní své závazky, a zejména včasným uplatněním a vymáháním práv, která jinak přísluší vlastníku, věřiteli nebo majiteli cenných papírů, zamezovat promlčení nebo zániku těchto práv.

Dále má správce zajištěného majetku povinnost pečovat o dobrý stav majetku²⁴, povinnost chránit majetek prostřednictvím právních úkonů²⁵ a povinnost zajištěný majetek řádně evidovat.²⁶ V případě, kdy správce věci nemůže jiným způsobem zachovat hodnotu věci, musí neprodleně tuto skutečnost oznámit orgánu činnému v trestním řízení, který formou usnesení o tomto rozhodne.²⁷

3.5.5 Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

Podezřelý obchod je jednou z informací, které je možno využít při odhalování a vyhledávání výnosů z trestné činnosti. Zdroje o podezřelých obchodech jsou shromažďovány Ministerstvem financí a to na základě zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestní činnosti a financování terorismu.²⁸

Pojem podezřelý obchod je vymezen v § 6 tohoto zákona jako obchod uskutečněný za okolností vyvolávající podezření ze snahy o legalizaci výnosů s trestné činnosti nebo podezření, že v obchodu užitě prostředky jsou určeny k financování terorismu, anebo jiná skutečnost, která by mohla takovému podezření nasvědčovat a to za podmínek, kdy klient provádí výběry nebo převody na jiné bankovní účty bezprostředně po hotovostních vkladech na účet, dále kdy klient provede v jeden den nebo ve dnech nápadně více peněžních operací, než jsou pro jeho činnost obvyklé, nebo když si klient zřídí bankovní účty ve zjevném nepoměru k předmětu jeho podnikání či jeho majetkových poměrech, dále například když klient provádí bankovní převody jeho majetku, které zjevně nemají ekonomický důvod. Jako podezřelý obchod je dále kvalifikováno nakládání s prostředky na účtu klientem, které zjevně neodpovídají povaze nebo rozsahu jeho podnikatelské činnosti nebo jeho majetkovým poměrům, dále když je účet využíván v rozporu, pro který byl

---

²⁴ § 10 odst. 1 písm. a), b), c) zákona č. 279/2003 Sb., o výkonu zajištění majetku a jiné věci v trestním řízení

²⁵ § 10 odst. 1 písm. e) a f) zákona č. 279/2003 Sb., o výkonu zajištění majetku a jiné věci v trestním řízení

²⁶ § 10 odst. 1 písm. e) zákona č. 279/2003 Sb., o výkonu zajištění majetku a jiné věci v trestním řízení

²⁷ § 12 zákona č. 279/2003 Sb., o výkonu zajištění majetku a jiné věci v trestním řízení

²⁸ § 18 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

založen. Klient dále v podezřelém obchodu vykonává činnosti, které mohou napomáhat zastření jeho totožnosti nebo zastření totožnosti skutečného majitele, dále například klientem nebo skutečným majitelem je osoba ze státu, který nedostatečně nebo vůbec neuplatňuje opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a v neposlední řadě má povinná osoba pochybnosti o pravdivosti získaných identifikačních údajů o klientovi.²⁹

Zákon dále definuje pojem legalizace výnosů z trestné činnosti jako jednání sledující zakrytí nezákonného původu jakékoliv ekonomické výhody vyplývající z trestné činnosti s cílem vzbudit zdání, že jde o majetkový prospěch nabytý zákonným způsobem.³⁰ Právní úpravou je uvedena povinnost identifikace k hodnotě převyšující 1 000 EUR a zároveň jí rozšířila bez ohledu na tento limit u nákupu nebo přijetí kulturních památek a předmětů kulturní hodnoty. U obchodu v hodnotě 15 000 EUR a vyšší je vymezen obsah kontroly klienta povinnou osobou podle ustanovení § 7 odst. 2 písm. a) až d) citovaného zákona, která tuto provede před uskutečněním jednotlivého obchodu.

V dnešní době je většina přístupů k bankovním účtům ze strany klientů vykonávána prostřednictvím elektronického bankovníctví a osobní návštěva na přepážce již ustupuje do pozadí a s tím spjaté také subjektivní posouzení zaměstnancem banky, zda se nejedná o podezřelý obchod. K tomuto již tedy dnes finančním institucím slouží tzv. filtry, kterými mohou zjistit první známky podezřelého obchodu a s těmito dále pracovat. Po provedené analýze transakcí u klienta finanční instituce své informace oznamuje dále Finančnímu analytickému útvaru Policie České republiky.

3.5.6 Legislativní úpravy ve správních oblastech

V oblasti správního, finančního a daňového práva je mnohdy nepřehledná a roztržitá mezera a naleznou se v nich i rozpory připouštějící více interpretací, které jsou mnohdy zneužívány k neodvedení oprávněných pohledávek státu povinnými subjekty. Již v minulosti jsme se mohli setkat s případy, kdy byla využita mezera v legislativě či obcházení určitého zákona k získání majetku nejasného původu. Účinný boj proti takovému zneužití lze vyhrát za spolupráce zúčastněných orgánů státní správy s orgány

---

²⁹ § 6 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

³⁰ § 3 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

činnými v trestním řízení. Pro odčerpání aktiv z nejasných zdrojů pomocí peněžitého plnění správních povinností či sankcí slouží orgán daňové správy.

Policie České republiky v mnoha případech vychází ze skutečností, které zjistí při svém vyšetřování, potažmo šetřením vedeným v rámci tzv. finančním šetřením, kdy u případu nedojde ke stíhání konkrétní osoby ze spáchání konkrétního trestného činu, ale prověřovaná skutečnost je odložena, jelikož se nepodařilo zjistit skutkový stav věci a ani původ aktiv u prověřované osoby. Právě v takových případech, kdy sice ze strany policejního orgánu není prokázáno podezření ze spáchání některého z trestného činu, je možné vyvodit závěr, že prověřovanými fyzickými nebo právnickými osobami byl porušen jiný právní předpis v oblasti daní, cla, pojistného na sociálním nebo zdravotním pojištění nebo jiné povinné platby.

Jako názorný případ neplacení povinných plateb bych uvedla cizince, kteří v mnoha případech v České republice pracují nelegálně bez příslušných pojištění, přičemž za své výdělků neodvádějí řádně daňovou povinnost a zdravotní pojištění. Stejně tak tedy i jejich zaměstnavatel.

3.5.6.1 Daňová správa

Daní se rozumí povinná, pravidelná, peněžní platba do veřejného rozpočtu, která je stanovena zákonem. Daň je neekvivalentní a nenávratná platba, na jejíž řádné plnění dozoruje daňový orgán, kterým je správce daně. Správce daně tvoří soustavu daňové správy, která z pověření státu provádí daňové řízení od stanovení daňové povinnosti až po vybírání finančních prostředků od poplatníků daně. V rámci zákona správce daně provádí vlastní šetření, a to za účelem vyhledání daňového subjektu, u kterého zjistí výši jeho daňového plnění a následně i splnění daňové povinnosti. V této činnosti správce daně postupuje podle platného zákona č. 337/1992 Sb., který mu ukládá vůči daňovému subjektu zachovávat zákonnost, mlčenlivost, neveřejnost, řídit se skutečným obsahem věci a následným volným hodnocením důkazů.

Policie České republiky při svém šetření souvisejícím s nedodržením právních předpisů na ekonomiku v České republice v mnoha případech úzce spolupracuje s místně příslušným správcem daně, tedy místně příslušným finančním úřadem. V rámci spolupráce PČR formou poznatků předává potřebné informace finančnímu úřadu, který s nimi dále

provádí šetření s ohledem na daňové řízení. Takto nabyté důkazní prostředky musí být v souladu s ustanovením podle § 31 odst. 4 zákona o správě daní a poplatků za předpokladů splnění následujících podmínek:

- důkazní prostředky získané od PČR nesmí být v rozporu s porušením zákonné povinnosti ochrany utajovaných skutečností,
- zásada oficiality, kterou musí dodržovat daňový správce, což ve své podstatě znamená, že daňový subjekt má právo nahlížet do celého spisového materiálu a projednání za jeho přítomnosti a právo se ke všem skutečnostem vyjádřit. Poskytnutý poznatek od PČR je tedy v písemné podobě,
- správce daně musí umožnit opakování důkazního prostředku v daňovém řízení.

Správce daně při šetření spolupracuje s dalšími orgány, které mají povinnost na žádost správce daně poskytnout patřičnou součinnost.³¹ Součinnost poskytují státní orgány a orgány územní samosprávy, státní kontrolní orgány, právnické a fyzické osoby, orgány sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovny, úřady práce, banky a obdobné zařízení, provozovatelé poštovních služeb a další.

Není pochyb o tom, že vedení a způsob dokazování v trestním řízení a daňovém řízení je rozdílné. Obdobně jako je tomu u trestního řízení, tak i daňové řízení postupuje nejen podle zákona o správě daní a poplatků, ale také podle jiných obecně právních předpisů.³² Důkazní břemeno v daňovém řízení je upraveno v ustanovení podle § 31 zákona o správě daní a poplatků v neprospěch daňového subjektu, který předkládá důkazní prostředky ke svému tvrzení, kterým je povinnosti přiznat daň. Správce daně vyzývá daňový subjekt k daňovému přiznání, hlášení a vyúčtování. Dále je v § 31 odst. 9 zákona o správě daní a poplatků uvedeno, že správci daně nedává oprávnění vyzvat daňový subjekt k prokázání čehokoliv, ale pouze k prokázání toho, co tvrdí oslovený subjekt sám. Tímto není dotčena Listina základních práv a svobod v čl. 11 odst. 5, ani jiné ústavně zaručená práva a svobody.

---

³¹ § 34 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, v platném znění

³² § 2 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, v platném znění

Z výše uvedeného je patrné, že daňový subjekt je povinen v daňovém řízení při daňovém přiznání na výzvu správce daně jeho správnost prokázat. V daňovém řízení tedy platí presumpce viny, kdy důkazní břemeno leží na daňovém subjektu, který musí přesvědčit daňový subjekt o pravdivosti svého tvrzení předložením důkazních prostředků.³³ Naproti tomu v trestním řízení leží důkazní břemeno na orgánu činném v trestním řízení, který musí vinu obžalované osobě prokázat.

Správce daně spolupracuje s orgány činnými v trestním řízení na základě ustanovení podle § 2 odst. 5 § 24 odst. 5 písm. b) až d) zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků. Správce daně o skutečnostech, nasvědčujících tomu, že byl v souvislosti s daňovým řízením spáchán trestný čin, učiní oznamovací povinnost podle ustanovení § 8 odst. 1 trestního řádu. Takovými trestnými činy může být „Neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby“ podle ustanovení § 241 tr. zákoníku, „Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby“ podle ustanovení § 240 tr. zákoníku, „Nesplnění oznamovací povinnosti v daňovém řízení“ podle ustanovení § 243 tr. zákoníku, „Zneužití pravomoci úřední osoby“ podle ustanovení § 329 tr. zákoníku, „Přijetí úplatku“ podle ustanovení § 331 tr. zákoníku, „Podplácení“ podle ustanovení § 332 tr. zákoníku a v neposlední řadě „Nepřímé úplatkářství“ podle ustanovení § 333 tr. zákoníku.

3.5.6.2 Finančně analytický útvar

Finančně analytický útvar je zřízen při Ministerstvu financí České republiky a jeho náplní je prověřování finančních toků k prověření, zda se nejedná o podezřelý obchod. Pro kontrolní činnost tento úřad sbírá a analyzuje informace od finančních institucí a při podezření z podezřelého obchodu, tedy ze spáchání některého z trestného činu v rámci porušení právních předpisů ekonomického charakteru, své zjištění následně oznamují podle zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (dále jen TrVýn) orgánům činným v trestním řízení.

V působnosti tohoto zákona jsou vymezeny v ustanovení § 43 až § 51 správní delikty, kterých se mohou dopustit povinné osoby. Povinné osoby a jejich zaměstnanci jsou povinny z výkonu své funkce dodržovat povinnost mlčenlivosti o skutečnostech, které se týkají oznámení a šetření podezřelého obchodu nebo plnění informační povinnosti podle

---

³³ § 31 odst. 4 z. č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, v platném dění

ustanovení § 24 TrVýn. Povinná osoba nesmí podat informace klientovi o tom, že jeho příkaz k transakci je šetřen jako podezřelý obchod nebo je jeho příkaz odložen na základě rozhodnutí ministerstvem na 24 hodin, ve složitějších případech až na 72 hodin. Ministerstvo podá následně informace orgánům činným v trestním řízení a pakliže tento orgán nerozhodne o odnětí nebo zajištění předmětu podezřelého obchodu, povinná osoba provede příkaz klienta po uplynutí lhůty 3 dnů. V opačném případě je klientovi sděleno, že ve věci je konáno trestní řízení pro podezřelý obchod. Povinná osoba je dále povinna identifikovat klienta při obchodu i před jeho uskutečněním vyšší než 1000 EUR a dále identifikovat klienta při opakovaných obchodech vyšší než 15000 EUR, zároveň s informacemi o účelu a charakteru obchodu. Zjištěné informace je povinná osoba uchovávat po dobu 5, 10 let, podle výše částek. Sdělení informací musí probíhat v zákonem stanovené lhůtě a ve lhůtě musí též odpovídat na žádosti ministerstvu v rámci jejich prováděného šetření k podezřelým obchodům.

Nesplnění oznamovací povinnosti při přeshraničních převozech je dle TrVýn přestupek, kterého se může dopustit fyzická i právnická osoba. Při přeshraničním převozu nebo odeslání poštovní nebo jiné zásilky peněžních prostředků fyzickou osobou, která nesplní oznamovací povinnost při vstupu do České republiky nebo z České republiky, z oblastí mimo území Evropských společenství – schengenský prostor, překročení peněžních prostředků se sčítají (dovoz + příjem, vývoz + odeslání). U právnických osob je to totožné s tím rozdílem, že částky se sčítají. Oznamovací povinnost náleží při dovozu a vývozu platných platidel v jakékoliv měně, cestovních šeků, peněžních poukázek, cenných papírů aj. a dále hodnotné komodity jako jsou drahé kameny a kovy, vše v celkové hodnotě 10000 EUR a výše, přičemž k dovozu nebo k vývozu došlo po součtu a po dobu po sobě jdoucích 12 měsíců. Oznamovací povinnost se učiní celnímu úřadu, který provádí v této věci kontrolu a ukládá sankce.

Na základě společných ustanovení o správních deliktech podle ustanovení § 51 až § 53 TrVýn, správní delikty a přestupky mají povinnost projednat ministerstvo, dozorcí úřad nebo celní úřad a to podle toho o jaký přestupek nebo správní delikt se v konkrétních případech jedná. Odpovědnost za správní delikt u právnické a fyzické osoby zaniká,

jestliže správní orgán o něm nezahájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 10 let ode dne, kdy byl spáchán.³⁴

3.5.6.3 Úřad pro vyhledávání majetku

Úřad pro vyhledávání majetku z trestné činnosti (Asset Recovery Office, dále jen zkráceně ARO) byl zřízen rozhodnutím Rady Evropské unie č. 2007/845/SVV ze dne 6. 12. 2007 se záměrem spolupráce mezi úřady pro vyhledávání majetku z trestné činnosti v jednotlivých členských státech³⁵, při vyhledávání a identifikaci výnosů z trestné činnosti nebo jiného majetku v souvislosti s trestnou činností. V České republice úřad ARO vykonává v rámci Policie ČR Odbor mezinárodní spolupráce a metodiky pod ÚOKFK SKPV.³⁶ Formálnímu uspořádání jednotek ARO předcházela vznik neformální sítě CARIN (Combating Corruption and Financial Crimes) v roce 2003, jež se Česká republika stala členem v roce 2004. Významem této sítě bylo vytvoření v každém členském státě EU po jednom kontaktním úřadu u Policie ČR a u státního zastupitelství, který by byl obeznámen s problematikou výnosů z trestné činnosti. Tyto úřady by pak při vzájemné spolupráci řešily vzniklé problémy v rámci mezinárodní spolupráce při vyhledávání a zajišťování výnosů z trestné činnosti.

Zřízení ARO v jednotlivých zemích EU je motivováno úsilím EU o vytvoření funkčního modelu vyhledávání, zajišťování a konfiskaci zločineckých zisků. Je nanejvýš důležité stejně tak jako v národním měřítku, tak i v mezinárodním měřítku, vyvinout úsilí o odebrání zločineckých zisků a to za současné a fungující spolupráce policie, státních zastupitelství a soudů. Konfiskace výnosů z trestné činnosti je jednou z priorit Evropské komise a to především s důvodů dopadů na ekonomiku členských států.³⁷

3.5.6.4 Další orgány státní správy

Nejenom shora uvedené instituce jsou těmi institucemi, které se zabývají porušováním právních norem k odčerpávání aktiv z nejasných zdrojů, jež jsou spjaté s legalizací výnosů z trestné činnosti. V tomto ohledu jsou významné již zmíněné celní úřady (správa

---

³⁴ § 52 odst. 3 z. č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

³⁵ ARO je ustanoveno v každém členském státě EU kromě Řecka, Itálie, Litvy, Malty, Portugalska a Slovinska

³⁶ ZPPP č. 30 ze dne 21.4.2009 o plnění úkolů v trestním řízení

³⁷ <http://www.spinavepenize.cz/prani-spinavych-penez>, [cit. 18.1.2012]

daní a cel ČR), živnostenské úřady (nedovolené podnikání), sociální správa sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovny a úřady práce (nelegální zaměstnanci).

4 Analýza zkoumané problematiky

Za poslední řadu let v České republice ekonomická trestná činnost prošla několika vývojovými trendy.

Kriminalita se projevila jednak jako produkt dezorganizace sociálních institucí a vztahů, jako produkt procesu sociální dezintegrace z transformace společnosti a v neposlední řadě jako změna sociálních hodnot vzorců např. u mladistvých pachatelů. Dále lze kriminalitu specifikovat jako účelnou a úmyslnou volbu jednání u osob, které se adaptují do společnosti porušováním zákonů na reakci na společenské změny a nestálé situace. Kriminalizované jednání může být též reakcí osob na legislativní změny, které nemají kladné dopady, jakými jsou např. změny systému v poskytování dávek státní sociální podpory. V tomto směru se páčání kriminality může stát rutinní záležitostí v obvyklém způsobu života určité skupiny obyvatel, která je změnou legislativy znevýhodněna. Takovou skupinou mohou být např. romští obyvatelé. Daná kriminalita je spojena s kriminální subkulturou a upozorňuje na klasické sociální zázemí kriminality.

4.1 Faktory příčin ekonomické trestné činnosti

Příčiny ekonomické kriminality lze spatřovat v mnoha faktorech, mezi které náleží sociální faktory, legislativa, dále ale také změny v ekonomice v ČR, otevření hranic v rámci schengenského prostoru, práce policejních a justičních orgánů, jakožto orgánů činných v trestním řízení.

4.1.1 Sociální faktory

Ve vztahu k vývoji kriminality se k sociálním faktorům bere v potaz zejména vliv chudoby, nedostatky v oblasti sociální péče a života obyvatel v perifériích města, jakožto zanedbaná přilehlá část k městskému jádru. Vlivem ekonomických změn v České republice je chudoba, která je veřejností stále zřetelněji vnímána. K tomuto přispívá mnohdy i neblahá situace na trhu práce v jednotlivých regionech, jež se od sebe s nabídkou práce podstatně liší. Chudoba sama o sobě však nemusí být iniciátorem růstu kriminality, byť již jakéhokoliv druhu, ale tento faktor nelze podcenit. Na druhou stranu však chudoba nemusí vést ke kriminalitě, té se naopak mohou dopouštět lidé, kteří chudobou vůbec netrpí. V naší společnosti je motivem k páčání ekonomické kriminality touha po stálé a

nekončící možnosti sebeobohacování, byť legální cestou, či nelegální cestou. Jedná se o zločinnost z nadbytku, nebo-li z blahobytu, kdy rozšiřování svého majetku je pro tuto skupinu obyvatel primárně nejdůležitější záležitostí, a to „za každou cenu“, i kdyby tím porušili i zákon.

4.1.2   Legislativa

Okruh legislativy by jistě mohl zahrnovat samostatnou část práce pro svou důležitost a rozsah legislativních úprav, kterými Česká republika od svého založení prošla. Bez mála po 50 letech nahradil zákon č. 40/2009 Sb. trestní zákoník svého letitého předchůdce, zákon č. 140/1961 Sb. trestní zákon. Trestní zákon byl ve své působnosti několikrát novelizován a patřil k nejdéle platnému kodexu trestního práva hmotného České republiky od roku 1918 od založení samostatného československého státu.³⁸ Vývoj kriminality zaznamenal neblahý rozvoj v období po listopadu 1989 pro nedokonalou úroveň legislativy, která měla regulovat probíhající procesy spojené s ekonomickou transformací v naší zemi. V tomto období docházelo k nenahraditelným škodám a důsledkům ekonomického života, jelikož od realizátorů transformace nedocházelo včas k utvoření právních norem, které by byly systematické, a tudíž docházelo ke skulinám v právu. Chaosu, který vládl, bylo ze strany obyvatel mnohdy využíváno a docházelo mimo jiné k neodvratitelným škodám v ekonomické oblasti. Zákony byly dle potřeby pozměňovány a to tak, aby umožňovaly čelit i nově vznikající kriminalitě, spojené s nově vznikajícími společenskými vztahy. Ve stejném směru bylo pozměňováno a zdokonalováno i trestní řízení. Takovéto změny měly bránit trestné činnosti v nově se utvářející demokratické společnosti. Mezi další významné prameny práva, kde dochází k využívání nedokonalosti jejich právní úpravy k porušování ekonomiky v ČR, jsou zejména obchodní právo, občanské právo a právo upravující živnostenské podnikání. Za takovéto situace docházelo tedy k postupným úpravám trestního zákona tak, aby byl nově přizpůsoben novým ekonomickým situacím a aby trestní represe byla více diferenciována a byla tak účinnější. V oblasti hospodářské kriminality byly přijaty nové skutkové podstaty trestných činů a některé byly naopak vypuštěny. Se současným trestním zákoníkem již v dnešní době budeme moci lépe čelit a vytvářet podmínky v preventivní oblasti proti páchání

---

³⁸ MAREŠOVÁ, A. a spol.: *Analýza trendů kriminality v roce 2010*, s. 110

ekonomické trestné činnosti čili hospodářským deliktům, než jak tomu bylo v minulosti, kdy ke změnám v právní úpravě docházelo opožděně a „hasily se již vzniklé problémy“.

4.1.3 Práce policejních a justičních orgánů

Policie České republiky prošla od polistopadového období do současné doby několika zásadními vývojovými etapami a změnami. S postupnými změnami u Policie ČR se můžeme setkat i v současné době, kdy dochází k postupným změnám na základě zjištěných nedostatků a některých chyb v činnosti. Nelze opomenout také provázanost policejních složek se zločineckým společením, jež v mnoha případech nevrhlo na tuto bezpečnostní složku dobré světlo, příkladem je tzv. Berdichův gang. K takovým excesům dochází ojediněle a je na policii, aby se s takovými případy dokázala úspěšně vyrovnat a za další podpory veřejnosti čelila kriminalitě. Policejní aparát čelí dalším zásahům, a to ze strany politické scény. Činnost policie bývá mimo jiné těmito faktory jistým způsobem dotčena.

Vedle činnosti policie i justice prošla několika zásadními změnami, které mohly ovlivnit nepříznivý stav kriminality. Justiční orgány mají v současnosti k dispozici již potřebné zákonné nástroje, přispívající vyhovujícím způsobem k prevenci kriminality, ale stále dochází k nezdárnému způsobu vyřizování případů z důvodu např. průtahů v řízení.

4.1.4 Schengenský prostor

Česká republika se počínaje dnem 21. 12. 2007 stala součástí schengenského prostoru, čímž došlo ke zrušení kontroly na hranicích se sousedními státy. Od roku 1989 od otevření hranic a po vstupu ČR do Evropské Unie dne 1. 5. 2004, tak schengen přinesl jako jednu z mnoha výhod spolupráci s ostatními členskými zeměmi v odhalování, předcházení a stíhání trestných činů. Schengenský prostor se vyznačuje volným pohybem osob, k čemuž došlo na základě zrušení hraničních kontrol na vnitřních hranicích, stejně tak prostorem bezpečnosti a práva. Schengen se stal i účinným nástrojem pro potírání kriminality, neboť přinesl spolupráci nejen policejních, ale i justičních orgánů ostatních členských států schengenského prostoru v oblasti prevence, odhalování a stíhání trestných činů. Otevření hranic má své i stinné stránky, a to příliv cizinců do naší republiky, kteří se zde dopouští trestné činnosti nebo naší zemi používají jako tranzit např. při přepravě drog nebo nelegálních uprchlíků.

4.1.5 Ekonomické změny v ČR

Změny, které proběhly v ekonomice ČR v rámci transformace, měly své kladné, ale také i záporné stránky. Ekonomika v ČR se změnila na tržní ekonomiku, byly upraveny vlastnické vztahy, práva a došlo k privatizaci. Bylo rovněž rozvinuto soukromé podnikání. Transformace dávala šanci vzniku negativních jevů, jakými bylo rozšíření ekonomické trestné činnosti. V rámci hospodářské kriminality se objevily nové, do té doby ještě nezaznamenané, druhy páchání této kriminality proti ekonomice. Byly využity mezery v legislativě, která nebyla dostatečně připravena v souvislosti s prováděnou transformací ekonomiky. Škody, které byly napáchány např. v souvislosti s privatizací, byly značného rozsahu. Byl prostor pro utváření mnohdy organizovaných zločineckých spolků, které využívaly legislativní nestálost. V té době byly ve velkém množství zakládány různé finanční instituce jako např. záložny, které jak rychle vznikly, tak rychle i zanikly. Finanční prostředky, které si k nim, s příslibem vysokého zhodnocení, uložili obyčejní občané, tak přišli o své někdy i celoživotní úspory. Často docházelo k daňovým podvodům, úplatkářství, zneužívání informací v obchodním styku a policejní orgány v boji proti kriminalitě ekonomického charakteru neměly dostatečné právní nástroje.

4.2 Možnosti Policie ČR při vyhledávání hospodářské trestné činnosti, tzv. finančním šetřením

Pojem finanční šetření není doposud v českém právním řádu nijak definován, ale lze jej uvést jako proces vyhledávání, dokumentace a zajišťování výnosů z trestné činnosti nebo zajišťování náhradní hodnoty³⁹ a vyhotovení majetkového profilu pro účely zajištění výkonu trestu či ochranného opatření⁴⁰ nebo zajištění nároku poškozeného v trestním řízení.⁴¹ Tento pojem je pouze vymezen v pokynu č. 14/2009 náměstka policejního prezidenta pro trestní řízení ze dne 7. května 2009, k provádění finančního šetření v trestním řízení.⁴²

---

³⁹ § 79f z. č. 141/1961 Sb., trestní řád

⁴⁰ § 66, § 67, § 70, § 71, § 101 a § 102 z. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

⁴¹ § 47 z. č. 141/1961 Sb., trestní řád

⁴² který nahradil pokyn č. 30/2007 náměstka policejního prezidenta pro trestní řízení a ředitele Úřadu služby kriminální policie

Vyhledávání výnosů z trestné činnosti je obtížný proces, který vyžaduje velké zkušenosti a znalosti této problematiky. Pachatelé, kteří získají majetek spácháním trestné činnosti, jej ukrývají nejrůznějšími způsoby. Jejich odhalování je velmi časově náročné, stejně tak jako vyhledávání samotné trestné činnosti.

V rámci finančního šetření bych nejprve definovala základní pojmy, jakými jsou:

- majetkový profil: jedná se o celkový přehled majetkových hodnot (hmotných i nehmotných) konkrétního subjektu, u kterého je prováděno finanční šetření. Majetkový profil je rozdělen na částečný a podrobný majetkový profil, kdy se podrobné šetření vztahuje na určité časové období,
- výnos z trestné činnosti: jakákoliv ekonomická výhoda z jednání, vykazující znaky trestného činu,
- majetkový prospěch: objektivní přírůstek na majetku pachatele, tedy nenastane-li úbytek na majetku pachatele, k němuž by při dodržení zákona mělo dojít a dále také objektivní přírůstek, popř. nenastane-li úbytek, k němuž by při dodržování zákona mělo dojít, na majetku jiné osoby,
- majetkové právo: jakékoliv penězi ocenitelné právo, kterým je nejčastěji pohledávka, jelikož její povaha ji umožňuje postoupit, zajistit či zastavit, a to i jako pohledávku budoucí. Mezi další taková práva patří např. vyplacení dividendy z akcií, výnosy z autorského práva aj.

4.2.1 Finanční šetření integrované do trestního řízení

Finanční šetření v této fázi probíhá, pokud policejní orgán má dostatečné informace o možné trestné činnosti podezřelé osoby, proti které vede trestní řízení ve stádiu prověřování nebo zahájí-li trestní stíhání proti takové osobě. Finanční šetření se provádí u různých druhů trestné činnosti, u které lze vyvozovat, že z ní mohou pramenit nelegální zisky. Mezi druhy takové trestné činnosti bych v první řadě vyzdvihla podvody (různého charakteru), obchodování s drogami, obchodování se ženami a různé majetkové krádeže, které jsou páčány organizovaně např. v oblasti krádeže luxusních automobilů, krádeží v bytech apod. Výnosy získané takovým způsobem lze označit jako výnosy vznikající nezákonnou transakcí. Finanční šetření má za úkol nelegální zisk vypátrat, zjistit, jakými

prostředky a způsoby byly výnosy převedeny, kam a jakým způsobem došlo k jejich možnému „vyprání“ a následně je zajistit. Do rámce tohoto komplexního integrovaného vyšetřování jsou zahrnuty postupy a metody, které se od jiných policejních a trestněprávních postupů příliš neliší, jenž se opírají o zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a o zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád, avšak je v nich z velké části zastoupen odborný finančně analytický aspekt. V rámci odborného zastoupení policie spolupracuje s odborníky a znalci z oboru účetnictví, bankovníctví a dalších ekonomických oborů.

4.2.2 Finanční šetření nezávislá na trestním řízení

Tato fáze finančního šetření se uskutečňuje v případě, pokud neprobíhá žádné jiné šetření nebo vyšetřování a nemáme ještě žádné přímé důkazy o tom, že by byl spáchán některý z trestných činů⁴³. V rámci operativního šetření policejního orgán zjišťuje a podchycuje informace, vedoucí k možným nezákonným výnosům. Při takovém získání prvotních informací není ještě znám pachatel, ani zdroj výnosů. Zde můžeme hovořit o latentní kriminalitě. Následným šetřením již policie zjistí informace, na kterých staví další průběh vyšetřování, který vede k ustanovení pachatele a i trestné činnosti, kterou takový výnos získal. Strategie tohoto finančního šetření spadá do preventivního boje proti kriminalitě, který se odehrává na tzv. předpolí zločinu, přičemž jako nástroj pro odhalení takovéto trestné činnosti se využívají tzv. indikátory kriminality.⁴⁴ Významem tohoto finančního šetření je podchytit první signál o trestné činnosti v okamžiku praní peněz a následně za pomoci dalšího šetření odhalit a usvědčit pachatele. V tomto pojetí můžeme finanční šetření implementovat do oblasti odhalování výnosů z trestné činnosti.

Identifikačním znakem praní peněz je tzv. podezřelý obchod, který je uskutečňován v rámci finanční instituce, kterou je banka, a jejím zákazníkem. Pojem podezřelý obchod je definován v zákoně č. 253/2008 Sb.⁴⁵ jako obchod provedený za okolností vyvolávajících podezření ze snahy o legalizaci výnosů.

Zákonná definice podezřelého obchodu je pro některé případy nepřesně formulována, a proto finanční instituce a její zaměstnanci při své práci musí využívat své

⁴³ Uvedených v z. č. 40/2009Sb., trestní zákoník

⁴⁴ MUSIL, J., *Finanční šetření – nástroj odhalování praní peněz*, s. 282-285

⁴⁵ z. č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

profesionální zkušenosti a cit pro rozpoznání neobvyklého obchodu. Na základě speciálních zákonů je povinností zaměstnanců finanční instituce o takových obchodech poskytnout informace příslušným státním orgánům, které již na tomto základě provádí prošetřování, zda se jedná o podezření z praní peněz. Mezi dvě základní povinnosti finančních institucí patří povinnost identifikovat účastníky některých obchodů, přesahující částku ve výši 500.000,- Kč a oznámit neobvyklý obchod a uvést přitom potřebné identifikační údaje a jiné okolnosti uzavření obchodu. Příslušným státním orgánem v České republice je Finančně analytický útvar (FAÚ) při Ministerstvu financí. FAÚ oznámí prošetří a v případě, že by oznámení vedlo k podezření ze spáchání některého trestného činu, dále jej oznámí orgánům činným v trestním řízení.⁴⁶ V rámci policie FAÚ oznamuje své podezření Útvaru pro odhalování korupce a závažné hospodářské trestní činnosti (ÚOKFK).⁴⁷

V oblasti finančního šetření můžeme dále hovořit o tzv. sekundárních výnosech, které pachatel vytváří za účasti legální ekonomiky. Podle Ing. V. Dvořáka „Mezi kriminální a legální ekonomikou pak vznikají určité vazby, které zajišťují konkurenceschopnost těchto subjektů na trhu. Důvody pro zakládání „legálních podniků“ mohou být například, že podniky plní úkol krycí firmy, případně podporují činnosti kriminálních subjektů, jsou určeny na financování teroristických akcí a v neposlední řadě byly zřízeny z důvodů legalizace výnosů z trestné činnosti“.⁴⁸

4.2.3 Fáze finančního šetření

Finanční šetření je několikastupňové, je rozděleno do několika fází, které na sebe navazují v logickém rámci nebo se vzájemně prolínají. Při provádění finančního šetření se jeho zpracovatel drží dle jednotlivých úkonů a kroků tohoto šetření.

4.2.3.1 První fáze finančního šetření – přípravná fáze

První fázi můžeme označit jako fázi přípravnou, kde probíhá stanovení právní kvalifikace spáchaného trestného činu a prvotní shromažďování informací. Zvolení správné právní

---

⁴⁶ § 10 odst. 1 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

⁴⁷ <http://www.policie.cz/clanek/uokfk-skpv-utvar-odhalovani-korupce-a-financni-kriminality-skpv.aspx>. [cit. 2.2.2012]

⁴⁸ DVOŘÁK, V., HUNDÁK, Š. *Odhalování a odčerpávání výnosů z trestní činnosti*, s. 23-33

kvalifikace je mimo jiné důležité pro další úkony finančního šetření. Jiný postup bude zvolen u trestného činu, za který je možnost uložení sankce propadnutí majetku, jiný v případě, kdy bude zjišťován majetek do výše způsobené škody. V době prověřování, které je započato zahájením úkonů trestního řízení dle ust. 158 odst. 3 trestního řádu, je zpravidla nutné finanční šetření zahájit co nejdříve, aby se zamezilo ukrytí majetkového prospěchu pachatelem trestné činnosti. Pokud by finanční šetření bylo započato v době vyšetřování, tedy v době, kdy by již pachateli bylo doručeno usnesení o zahájení trestního stíhání dle ust. § 160 odst. 1 trestního řádu, byl by pachatel informován o tom, že je proti němu vedeno trestní řízení a jeho první kroky by mohly vést k tomu, aby svůj majetek ukryl. Pro policejní orgány by bylo pak ztížené vyhledávání takového majetku a následně i možnost odčerpávání majetkového prospěchu.

Osoba, u které se rozhoduje o finančním šetření, je především osoba pachatele trestného činu. V další řadě jsou to osoby, u nichž je možné důvodně předpokládat, že na ně pachatel převedl majetek, získaný z trestné činnosti. Těmito osobami jsou osoby příbuzné a blízké. Další skupinou osob jsou právnické osoby, na jejichž činnosti je pachatel zainteresován. U jiných osob, na které by se finanční šetření vztahovalo, se provádí po individuálním zvážení podle konkrétních okolností a potřeb.

Výsledkem této fáze by mělo být rozhodnutí policejního orgánu, zda se ve věci zahájí finanční vyšetřování. Policejní orgán takového rozhodnutí projednává za spolupráce dozorcího státního zástupce.

4.2.3.2 Druhá fáze finančního šetření – operativní šetření

Daná fáze je často v policejní praxi nazývána jako operativní šetření. V tomto okamžiku dochází ke zjišťování majetkového profilu osoby pachatele, ze kterého jsou zřejmé jeho majetkové poměry, dále k odhalení a zadokumentování výnosů z trestné činnosti. Policie získává informace od fyzických a právnických osob dle § 8 odst. 1, 2, 3 tr. řádu, z policejních databází, z veřejně informačních zdrojů (internet, veřejně sdělovací prostředky) a v neposlední řadě za užití operativně pátracích prostředků.⁴⁹

---

⁴⁹ Uvedených v hlavě deváté z. č.141/1961 Sb., trestní řád

Na základě získaných informací, dochází k vyhodnocení a analýzám, které pomáhají zjistit pohyb a transformaci výnosů z trestné činnosti. Výsledkem této fáze je zpracování majetkového profilu pachatele. Vyhodnocením příchozích informací lze odhalit spolupachatele a jiné osoby, které by se podílely na legalizaci výnosu. V případě zjištění informací, které by směřovaly k podezření, že obviněný se již zbavuje majetku, je na místě využít jedno z ustanovení dle § 47, § 79f a § 347 tr. řádu, kterými je upraveno zajištění majetkových hodnot obviněného.

Policejní orgán dle zjištěných skutečností dospěje k rozhodnutí, zda jsou naplněny všechny podmínky pro zajištění majetku podezřelého či obviněného a pokud ano, je zvolen vhodný postup, který bude použit pro úspěšné provedení zajištění majetkových hodnot.

Každý případ finančního šetření je nutné posoudit z následujících hledisek:

1. z hlediska uložení trestu podle § 70 tr. zákoníku,
2. zda nepřichází v úvahu zajištění nároku poškozeného na majetku obviněného,
3. zda jsou v daném případě finančním šetřením splněny podmínky pro zajištění nároku státu.

4.2.3.3 Třetí fáze finančního šetření – rozhodnutí OČTŘ

Vydání rozhodnutí státního zástupce (policejního orgánu) o zajištění výnosů pocházejících z trestné činnosti nebo majetkových hodnot obviněného se mohou v trestním řízení rozdělit na:

- vydání rozhodnutí před zahájením trestního stíhání, přičemž policejní orgán nebo státní zástupce může zajistit výnosy z trestné činnosti a movité věci pro účely výkonu na základě propadnutí věci dle § 70 tr. zákoníku (§ 78 - § 79c tr. řádu),
- vydání rozhodnutí po zahájení trestního stíhání dle § 160 tr. řádu, kdy policejní orgán nebo státní zástupce může využít nástroje pro zajištění výnosů z trestné činnosti nebo majetkových hodnot, které jsou obsaženy v trestním řádu. Jedná se o zajišťovací úkony na majetku obviněného pro účely trestu propadnutí věci dle § 70 tr. zákoníku, propadnutí majetku dle § 66 tr. zákoníku a zajištění nároku poškozeného dle § 47 tr. řádu.

Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že výsledkem této třetí fáze může být vydání rozhodnutí státního zástupce podle § 47 tr. řádu nebo podle § 347 tr. řádu, popřípadě policejního orgánu o zajištění výnosů z trestné činnosti, nebo majetkových hodnot obviněného podle § 79a, § 79b nebo § 79c tr. řádu.

4.2.3.4 Čtvrtá fáze finančního šetření – výkon rozhodnutí

V zákoně č. 279/2003 S. o výkonu zajištění majetku a věci v trestním řízení je dále upraven výkon rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení (policejní orgán, státní zástupce) o zajištění výnosů z trestné činnosti nebo majetkových hodnot obviněného. Dle tohoto zákona se postupuje v případě výkonu zajištění nároku poškozeného podle § 47 tr. řádu, zajištění výkonu trestu propadnutí majetku podle § 66 tr. zákoníku (postupem podle § 347 tr. řádu) a při výkonu zajištění majetku na základě mezinárodních smluv podle § 441 tr. řádu.

4.2.3.5 Stížnost proti usnesení o zajištění majetku a další řízení o ní

Osoba, jíž bylo doručeno usnesení o zajištění majetku podle § 47 a § 347 tr. řádu má právo si proti rozhodnutí státního zástupce (§ 146a odst. 1 tr. řádu) podat stížnost. O takového stížnosti rozhoduje dále soud, v jehož obvodu je činný státní zástupce. Stejně tak rozhoduje o stížnosti proti rozhodnutí policejního orgánu o zajištění majetku podle § 79a odst. 1, 3 tr. řádu, § 79b tr. řádu, nebo podle § 79c odst. 4 tr. řádu. O těchto stížnostech pak soud rozhodne zpravidla do 5 dnů po uplynutí lhůty k podání stížnosti všem oprávněným osobám. Při řízení o stížnosti proti rozhodnutí policejní orgán připraví veškeré podklady, na základě kterých buď sám navrhoval, nebo podle kterých navrhoval zajištění majetku státní zástupce, k posouzení státnímu zástupci.

Stížnost obviněného nebo dotčených osob může být podána proti usnesení jako celku nebo proti zajištění konkrétních věcí, o kterých obviněná osoba nebo dotčená osoba prohlásí, že obviněnému nepatří.

4.2.3.6 Správa zajištěného majetku

Správa zajištěného majetku je 6. fází finančního šetření, která je upravena v trestním řádu, a to v ustanoveních § 80 až § 81b (vrácení a další nakládání s věcí a jinou majetkovou hodnotou) a dále v zákoně č. 279/2003 Sb. o výkonu zajištění majetku a věci v trestním

řízení a o změně některých zákonů, kde je mimo jiné v § 1 odst. 7 uvedeno, že nestanoví-li tento zákon, postupuje se při výkonu rozhodnutí o zajištění majetku podle zvláštního právního předpisu (trestního řádu).⁵⁰

V případě zajištění hmotného majetku policejní orgán musí rozhodnout, jak bude s věcí dále naloženo. Zda majetková hodnota bude uskladněna a její správu bude nadále provádět sám policejní orgán, rozhodne zpracovatel finančního šetření nebo zda jeho následné uskladnění bude svěřena Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových nebo jinému subjektu v souladu s právními předpisy. Policejní orgán koordinuje činnost za spolupráce s Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových nebo dalšími institucemi tak, aby nedocházelo k nadbytečným nákladům na správu zajištěného majetku. Současně musí dodržovat podmínky řádné správy zajištěného majetku i s možnými úvahami následného prodeje takového majetku a to jednak se souhlasem osoby, u které byl majetek zajištěn, nebo i bez jejího souhlasu, přičemž musí být k tomuto splněny zákonné podmínky.

Na základě rozhodnutí soudu, po předchozím souhlasu obviněného, lze provést prodej zajištěného majetku. Souhlas k prodeji od obviněného má buď formu písemnou, nebo ústní se zápisem do protokolu, přičemž se obviněný vyjadřuje k nejnižší ceně, za kterou lze majetek prodat. Finanční obnos, který je získán z prodeje, se uloží do úschovy soudu. V některých případech není předchozí souhlas obviněného k prodeji nutný a to jde-li o majetek, který ztrácí přes řádný výkon jeho správy výrazným způsobem svoji cenu, dále hrozí-li nebezpečí zkázy majetku nebo jiné těžko odvratitelné škody. V případě, že pachatel uprchl nebo se skrývá a není tak možné získat souhlas k prodeji, prodej probíhá i bez jeho souhlasu.⁵¹

Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových není dle z. č. 279/2003 Sb. jedinou institucí, která je oprávněná ke správě zajištěného majetku. Správa majetku je rozdělena podle charakteru zajištěného majetku:

- pokud je důvodná obava, že zajištěný majetek byl získán porušením celně právních předpisů, přísluší celnímu orgánu,

---

⁵⁰ § 1 z. č. 279/2003 Sb., o výkonu zajištění majetku a věci v trestním řízení a o změně některých zákonů

⁵¹ § 12 odst. 1,2 písm. a), b), c) z. č. 279/2003 Sb., o výkonu zajištění majetku a věci v trestním řízení a o změně některých zákonů

- radioaktivní látky a radioaktivní odpad přísluší Správě uložišť radioaktivních odpadů,
- cigarety, které nesplňují předepsané označení podle zvláštního právního předpisu, přísluší Státní zemědělské a potravinářské inspekci nebo České obchodní inspekci,
- jedinci, myšleno exempláři, rostlin a živočichů odebraných podle zvláštních právních předpisů přísluší Ministerstvu životního prostředí,
- zbraně, střelivo a výbušniny příslušní Ministerstvu vnitra,⁵²
- nemovitosti, vozidla a jiný movitý a nemovitý majetek zajišťuje soud, který o zajištění rozhodl v prvním stupni nebo na základě jeho územní příslušnosti. Soud může dále pověřit ke správě zajištěného majetku i další orgán, kterým je soudní exekutor.

4.2.4 Závěrečná zpráva ve finančním šetření

Závěrečná zpráva slouží jako shrnutí celého průběhu finančního šetření, které je poté přehledné a srozumitelné pro OČTŘ. Zpráva ve své úvodní části popisuje skutek, jednání pachatelů, co provedenému finančnímu šetření předcházelo a jakým způsobem bylo provedeno. Ve zprávě k majetkovému profilu pachatele jsou uvedeny informace z banky, pojišťoven, penzijních fondů, dále informace o movitém majetku pachatele, nemovitostech atd. a v jakém vztahu k majiteli jsou tyto informace spjaté, potažmo provázané. V závěrečné části se ve zprávě uvádí informace o provedených úkonech, především výčet použitých zajištění, další rozhodnutí a jiné další důležité informace a zdůvodnění ukončení finančního šetření.

4.3 Transformační proces výnosů z trestné činnosti

V užším pojetí je výnos z trestné činnosti takový majetkový prospěch, který může vzniknout na straně jedné nezákonnou aktivitou, kdy samotný výrobek či produkt je takovým výnosem. Na straně druhé může výnos vzniknout nezákonnou ekonomickou

---

⁵² §9 až § 12 z. č. 279/2003 Sb., o výkonu zajištění majetku a věcí v trestním řízení a o změně některých zákonů

operací. Nezákonná aktivita musí v obou případech naplňovat skutkovou podstatu trestného činu uvedeného ve zvláštní části trestního zákoníku.

Nezákonné výnosy lze rozčlenit na dvě skupiny a to podle toho, z jakých zdrojů a ve které části ekonomiky vznikají. Můžeme tedy hovořit o výnosech primárních a sekundárních. Jako transformační proces výnosu z trestné činnosti lze chápat vznik primárních výnosů, přes jejich legalizaci, až po vytvoření sekundárního výnosu. Pachatelé jdou pácháním nezákonné aktivity za svým cílem, kterým je zakrytí údajů a stop, které vypovídají o skutečném původu výnosu, či vytvoření takové, byť nepravdivé, ale věrohodné identity výnosu, aby mohl být užít bez rizika v legální ekonomice a byl zajištěn jeho rozvoj vytvořením sekundárního výnosu.

4.3.1 Primární výnosy

Pácháním kriminality ekonomického charakteru v různé oblasti ekonomiky vznikají primární výnosy, které lze spatřovat v legální ekonomice, ale také v šedé a kriminální ekonomice. Základními prvky kriminální ekonomiky jsou nezákonné transakce, nezákonné aktivity a výnosy z nezákonné činnosti. Výnos z nezákonné činnosti může vznikat v rámci protiprávní činnosti i nezákonnými transakcemi v celém spektru ekonomiky. Zákonnou směnou produktů, pocházejících z aktivit ekonomických subjektů, je v legální části ekonomiky generován výnos z legální činnosti. Jako příklad protiprávních aktivit bych uvedla nezákonnou produkci služeb, výrobu, předstíraná legální hospodářská činnost, nezákonné přerozdělování zdrojů aj.

Pachatelé vytvářejí výnos z trestné činnosti v mnoha odvětvích ekonomiky zejména generováním produkční aktivity, což se odehrává v mezích kriminální ekonomiky, tak vytvářením výnosů nezákonnými transakcemi, které se odehrávají v ekonomice legální. Rozdíl mezi těmito dvěma ekonomikami spočívá v nezákonnosti, a tím dané společenské nebezpečnosti.

4.3.1.1 Výnosy tvořeny nezákonnou aktivitou

Nezákonná aktivita se vyskytuje jen v kriminální ekonomice, při které vzniká nelegální výnos a při jeho tvorbě stačí pouze jeden nezákonný prvek. Takové aktivity se vyskytují v nezákonné výrobě např. nezákonná výroba legálních prostředků, výroba nelegálních

výrobků, které mohou vzniknout paděláním. Dále nezákonné poskytování služeb formou nezákonného poskytování legálních služeb či poskytování nezákonných služeb.

4.3.1.2 Výnosy tvořeny nezákonnou transakcí

Nezákonná transakce se vyskytuje jen v legální ekonomice, při které vzniká nezákonný výnos. Nezákonný výnos vzniká z legálního výnosu nebo z produktu legální aktivity. Pojem transakce lze vyjádřit jako „jakýkoli akt směny či transferu mezi účastníky smluvního vztahu, jímž mohou být fyzické či právnické osoby“.⁵³ Těmito transakcemi pachatelé získávají likvidní prostředky, se kterými dále disponují v ekonomice a tím je mohou zlegalizovat.

Transakce lze rozdělit z hlediska četnosti, a to jak v ekonomice legální, tak i kriminální na transakci jednorázovou, příležitostnou nebo opakovanou. Transakce se vyskytují v celém spektru ekonomiky. Oblasti, ve kterých dochází k vytváření nelegálního výnosu, jsou např. nabídka a prodej neexistujících výrobků a podvodných služeb, nabídka a prodej nezákonných služeb, směna výrobků pocházejících z nezákonné aktivity. Základní vztahy jednotlivých prvků jsou znázorněny ve schématu v uvedeném v příloze. Ze schématu je zřejmé, že legální výnos vzniká jen ze zákonné aktivity za užití zákonné transakce. Tato cesta je označena přerušovanou čarou. Ve zbývajících případech, kdy je jeden z prvků nelegální, je dosahováno objektivně nelegálního výnosu nebo je nelegálního výnosu dosahováno v případě, že se pachatel nezákonně zmocní legálně vyrobeného produktu a následně s tímto výnosem provede kteroukoliv operaci.

4.3.2 Sekundární výnosy

Mezi sekundární výnosy lze uvést činnosti, které pachatelé (především na poli organizovaného zločinu) po přetransformování výnosů z nelegální činnosti do skutečného nebo peněžního kapitálu v legální ekonomice vytváří další zisky.

---

⁵³ MLČOCH, L. *Institucionální ekonomie*, s. 31

4.3.3 Legalizace výnosů z trestné činnosti

Legalizace výnosů z trestné činnosti je obecný pojem, který je uveden v zákoně č. 253/2008 Sb.⁵⁴ Tento pojem můžeme dále obecně pojmenovat jako praní špinavých peněz, přičemž se mnohdy jedná o úzké napojení na organizovaný zločin, který je jedním z nejnebezpečnějších negativních jevů současnosti. Výsledkem legalizace výnosů z trestné činnosti je nezákonně vytvořený výnos, který je zdánlivě zákonnou transakcí přetvořen na výnos byť z trestné činnosti, avšak zlegalizovaný. Takový výnos je bez provedení bližšího posouzení nerozeznatelný od běžného legálního výnosu.⁵⁵ Legalizací pachatel tedy budí určitý dojem legálnosti výnosů z trestné činnosti a tím dosahuje svého cíle, kterým je přerušení stop mezi páchaným trestným činem a zlegalizovaným majetkem. Legálnosti pachatel dosáhne užitím legálního finančního systému. Tímto způsobem pachatel očistí majetek, který nabyl nelegální činností a dále jej používá jako legální. Majetkové hodnoty pak působí dojmem, že byly vyprodukovány zákonným způsobem.

Instituce, byť i v mezinárodním měřítku, které se zabývají obranou proti praní špinavých peněz, shodně uznávají tři fáze procesu legalizace výnosů z trestné činnosti. Výběr fází je individuální případ od případu, kdy se pořadí jejich fází nemusí dodržovat, někdy postačí k vyprání špinavých peněz použít několikrát stejnou fázi.

4.3.3.1 Placement

Placement je označována první fáze, jinak řečeno jde o umístění nelegálních hotovostních finančních prostředků do finančního systému formami např. vklady na bankovní účty nebo na vkladní knížky, nákupy depozitních certifikátů, bankovních směnek, šeků aj. Bankovní sektor má proti umístění nelegálních peněz obranné mechanismy, kdy mezi základní patří, že od určité výše finanční hotovosti se obchodní operace musí učinit i s identifikací klienta. Identifikací klienta se rozumí jméno, příjmení, data narození a identifikačních údajů zákonem stanovené pro fyzickou osobu. Právnícká osoba uvádí jako identifikační údaje obchodní firmu nebo název včetně odlišujícího dodatku, sídlo, identifikační číslo nebo obdobné čísla přidělená v zahraničí

---

⁵⁴ § 1 písm. a) z. č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

⁵⁵ TVRDÝ, J. *Zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a předpisy související Komentář*, s. 46

Mezi nebankovní instituce, kde lze umístit nelegální finanční hotovost, patří kasina, jež zde probíhá směna peněz za hrací žetony, dále realitní kanceláře, cestovní kanceláře, galerie a obchod s drahými kameny a starožitnostmi.

4.3.3.2 Layering

Po umístění finanční hotovosti dochází k rozvrstvení – layeringu. Finanční transakce jsou rozvrstvovány tak, aby se prvotní obnos rozdělil a jeho původ byl tak identifikovatelný jen velmi obtížně. V rámci bankovního sektoru k tomu dochází rozesíláním finančních prostředků na jiné bankovní účty, a to i např. do zahraničních bank nebo subjektů, dále se často tato metoda využívá jako splátky na různé půjčky, hypotéky apod.

4.3.3.3 Integration

Ve třetí fázi legalizace výnosů jde o integraci nelegálních finančních prostředků do trestně nezpochybnitelné ekonomiky. K tomuto procesu přispívají různá ekonomická prostředí. V posledních letech se rozšířila obliba v použití integrace v rámci back to back loan, což znamená získání neúčelového úvěru a po nějaké době jeho následného jednorázového splacení anebo platby do tzv. offshore teritorií, kdy dochází k platbám do zemí nazývaných jako daňové ráje.⁵⁶

Pojem legalizace výnosů z trestné činnosti je dále definován v trestním zákoníku v § 216 a § 217, kde je vymezeno jednak úmyslné zavinění, ale i nedbalostní zavinění. Oproti původní skutkové podstatě tohoto trestného činu dle § 252a trestního zákona je rozdíl v nedbalostním zavinění. Zde je ovšem na zváženu, zda rozšíření o nedbalostní stránku bude přínosné do budoucna, zejména k prevenci proti legalizaci výnosů z trestné činnosti. Před přidáním do právní úpravy úmyslného jednání, to byla v mnoha případech právě ta stránka, pro kterou bylo takového protiprávní jednání policejními orgány odkládáno s výsledkem neprokázání úmyslu. To znamená, že přidáním úmyslného jednání v tomto trestném činu, je do budoucna velkým přínosem.

4.4 **Zajišťování výnosů z trestné činnosti**

---

⁵⁶ DVOŘÁK. V., a kol.: *Zisk produkováný organizovaným zločinem, jeho legalizace a opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti*, *Kriminalistika*, roč. XXXIII 4/2000

Zajištění výnosů z trestné činnosti slouží k zabránění pachateli, aby majetkový prospěch, který získal nelegální činností, nepřevodil na jiné osoby, ukrýval jej, spotřeboval či jiným způsobem učinil nepostřehnutelným orgánům činných v trestním řízení. Zajišťování výnosů z trestné činnosti, z hlediska účelu trestního řízení k uspokojení nároku poškozeného na náhradu vzniklé škody lze vymezit do dvou oblastí:

- a) Zajištění výnosů z trestné činnosti znamená učinit takové kroky, které zabrání v rámci vedeného trestního řízení pachatelům krádež, ztrátu, převedení těchto výnosů z dosahu policie, potažmo orgánů činných v trestním řízení. Slouží tedy k zamezení jakéhokoli nakládání s nelegálním majetkem nebo sekundárními výnosy pachatelem, a to až do doby ukončení trestního řízení, přičemž je rozhodnuto o vydání, vrácení nebo propadnutí nelegálního majetku. Zajištění výnosů z trestné činnosti se provádí i za účelem další potřeby trestního řízení, zejména pro zajištění výkonu trestu propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty nebo náhradní hodnoty.⁵⁷
- b) Zajištění legálního majetku pachatele je možné až po zahájení stíhání konkrétní osoby pachatele, a to z toho důvodu, aby mohlo dojít k řádnému uspokojení nároku poškozeného na náhradu způsobené škody trestným činem. Dochází k tomu z důvodů, že může vzniknout důvodná obava, že náhrada škody bude mařena nebo ztěžována anebo i tehdy, pokud je možno mít za to, že výkon trestu propadnutí majetku podle ust. § 66 tr. zákoníku bude zmařen nebo ztížen.⁵⁸

Podle mé zkušenosti se pachatelé trestné činnosti snaží zakrýt svůj majetek a před orgány činnými v trestním řízení vystupují často jako nemajetní. Proto je v mnoha případech nezbytné, aby v přípravném řízení trestním byl zajištěn výnos z trestné činnosti nebo jiný majetek, který podezřelý vlastní, tak jak to umožňuje zákon, s cílem zabezpečit naplnění účelu rozhodnutí k uspokojení nároku poškozeného na náhradu způsobené škody trestným činem, případně propadnutí nebo zabránění věci nebo propadnutí majetku.

V trestním řádu jsou zajišťovací instituty uvedeny v § 78 až § 79f, v § 47 až § 49, které upravují zajištění nároku poškozeného trestním činem, dále § 34, §348 až § 349b, jež upravují zajištění výkonu trestu propadnutí majetku a dále § 441, § 460a, mezi poslední

---

⁵⁷ § 78, § 79, § 80 a § 81 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád

⁵⁸ § 47 a § 347 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád

výčet patří instituty § 460b až § 460n trestního řádu, které upravují zajištění majetku nebo důkazního prostředku v jiném členském státě EU.

Samo vlastnické právo je upraveno v občanském zákoníku, který upravuje vlastnické vztahy držby, užívání a dispozici s věcmi⁵⁹ a dále přispívá k naplňování občanských práv a svobod, především ochrany osobnosti a nedotknutelnosti vlastnictví.⁶⁰

4.5 Odčerpávání výnosů z trestné činnosti

Nedílnou součástí boje proti ekonomické trestné činnosti je vyhledání, odčerpání zisku a vypátrání osoby pachatele. Odčerpaný výnos z trestné činnosti je využit pro zhojení oprávněné osoby či zájmů poškozeného nebo se odčerpaný výnos stane majetkem státu. Odčerpání výnosů je vnímáno pachateli jako odstrašující prostředek a často je tato forma trestu mnohem citelnější než samotný trest odnětí svobody. Působí tak preventivně proti páčání další trestné činnosti. Vyhledávání a zjišťování výnosů, s následným odčerpáním těchto výnosů prostřednictvím trestu nebo ochranného opatření, by mělo probíhat nejen u velkých případů, kdy jsou škody mnohdy až několika miliónové, ale i u každé trestné činnosti, kde byla způsobena škoda, kterou pachatel získal výnos. Odčerpání výnosů z trestné činnosti je upraveno jak v zákoně č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, tak v zákoně č. 141/1961 Sb., trestní řád, které jsem popisovala v předešlých kapitolách této práce. Jinými prostředky odčerpání majetku nebo tzv. konfiskaci nelze provést.

Odčerpání výnosů z trestné činnosti znamená definitivní odebrání věci pachateli, která je buď v jeho vlastnictví anebo s takovou věcí nakládá. Na základě pravomocného rozhodnutí následně dojde k převedení majetku na stát. Odčerpání výnosů z trestné činnosti lze za určitých podmínek použít na náhradu vzniklé škody způsobené trestným činem, byť i přímo z majetku pachatele ve smyslu § 43 a násl. trestního řádu. K odčerpání výnosů, pocházející z trestné činnosti, může dojít za užití ochranného opatření⁶¹ a to v případě, kdy výnos sice náleží pachateli, ale nebyl stíhán a odsouzen anebo od jeho potrestání soud upustil, anebo věc pachateli nenáleží.

---

⁵⁹ § 123 až § 128 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

⁶⁰ § 1 odst. 1 zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

⁶¹ § 101 a § 102 z. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

4.6 Vykazování zajištěných hodnot v rámci trestního řízení a finančního šetření

Výše popisované zajištění a odčerpání majetku, který je výnosem z trestné činnosti, je jeden z nejdůležitějších kroků k uspokojení nároku poškozeného trestným činem. V současné době jde v tomto ohledu o sledované ukazatele v souvislosti se statistickým vykazováním, které byly v minulosti z hlediska tohoto sledovány zcela nedostatečně. V porovnání s předchozími roky je v tomto směru patrná změna, neboť je prioritou nejen v České republice, ale i v rámci Evropské unie, jež s těmito výstupy dále pracovat. Statistická data slouží pro OČTŘ, zejména pak pro policii ČR, jako zpětná vazba pro případné nedostatky při zajišťovacích úkonech. Statisticky sledovaná data jsou zajištěné hodnoty v rámci trestního řízení přípravného, ale také i v řízení před soudem, pokud byl zajištěný majetek následně i pachateli odčerpán. Dále slouží také k porovnání práce jednotlivce už při prvopočátku finančního šetření v rámci jednotlivých pracovišť územních odborů a spolupráci s krajskými ředitelstvími policie, až k údajům celé republiky. Pracovat s daty statistického vykazování mají policisté s funkcí manažera. Těmi jsou u policie vedoucí pracovníci jednotlivých oddělení a metodici, kteří sledují přehled o provádění finančního šetření a jakého výsledku bylo při něm dosaženo.

Zajišťování majetku v přípravném řízení policejním orgánem je dynamický proces na množství a objem zajištěného majetku je tak zapotřebí pohlížet jako na neustálé se měnící hodnoty, které se mění v závislosti na tom, jak OČTŘ s tímto majetkem v rámci prováděného řízení disponuje. Jde tedy o proces, kdy se majetek zajišťuje, zajištění se dle vývoje vyšetřování omezuje či ruší a teprve zbývající část majetku je možné využít k náhradě vzniklé škody u poškozených právnických či fyzických osob, včetně těch institucí, které zastupují fiskální zájmy České republiky.

V rámci vykazování dat z provedeného finančního šetření byl zřízen informační systém Policie ČR „ALPHONSE“, který je zakotven v závazném pokynu č. 14/2009 náměstka policejního prezidenta pro trestní řízení ze dne 7. Května 2009. Nejen k vykazování statistických dat v rámci finančního šetření byl zřízen IS ALPHONCE, ale především jako usnadnění samotné práce policistům při finančním šetření. V tomto elektronickém prostředí jsou shromážděny informace k celé problematice zajišťování výnosů z trestné činnosti, s tím spjaté správy zajištěného majetku a finančního šetření.

Organizační složkou, která je gestorem této problematiky, je u Policie České republiky Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminality služby kriminální policie a vyšetřování (ÚOKFK SKPV) a dále Útvar pro odhalování organizovaného zločinu služby kriminální policie a vyšetřování (ÚOOZ SKPV).

Statistické vykazování hodnotí cíle, jakými jsou zejména:

- Přehled o celkové hodnotě způsobené škody, zajištěných a následně i na základě soudního rozhodnutí odčerpaných majetkových hodnot, dále i hodnot, které byly vráceny poškozeným již v rámci přípravného řízení (tedy nikoli úkonem soudu, ale navrácení věci policejním orgánem, již v prvním stupni řízení).
- Přehlednost statistických výstupů včetně grafického zobrazení.
- K průběžnému statistickému hodnocení během sledovaného období, kdy se nemusí vyčkávat, až ke konci např. kalendářního roku.
- Přehledné informace ke všem trestním spisům, ve kterých byly zahájeny úkony trestního řízení podle ustanovení § 158 odst. 3 tr. řádu.
- Přehled v kategoriích jednotlivých zajišťovacích institutů a četnosti jejich využívání.
- Přehled v několika kategoriích, kde je kritériem hranice jednotlivých celkově vzniklých škod podle ustanovení § 138 trestního zákoníku.

4.6.1 Statistika zajištěného majetku v trestním řízení za první pololetí let 2009, 2010 a 2011

Z vyhodnocení statistických dat⁶² za první pololetí roku 2009 je zřejmé, že v rámci PČR v působnosti jednotlivých krajských ředitelství („KŘP“) se pohybovala celková hodnota zajištěného majetku kolem 40 milionů Kč. Za útvar ÚOKFK SKPV byla tato celková hodnota v částce 416 milionů Kč. Z dostupných statistik, ze kterých jsem čerpala informace, se však za rok 2009 ještě nelze dozvědět, kolik bylo těchto zajištěných hodnot odčerpano formou trestu nebo ochranného opatření, nebo zda byly zajištěné prostředky použity pro uspokojení nároku poškozeného v trestním řízení. Celková suma zajištěného majetku v působnosti všech organizačních článků policie tedy za první pololetí roku 2009

---

⁶² Dostupné na intranetové síti ministerstva vnitra

činila částku 831 milionů Kč, z čehož bylo následně na základě rozhodnutí OČTŘ v trestním řízení zrušeno zajištění u majetku v celkové hodnotě 235 milionů Kč, tedy po odečtu zůstal zajištěn majetek v celkové částce ve výši 596 milionů Kč.

Zajištění majetku probíhalo nejvíce za využití institutu „Vydání věci“ podle ustanovení § 78 trestního řádu a to v 1135 případech o celkové výši zajištěného majetku 215 milionů Kč. Další zajišťovací institut „Odnětí věci“ podle ustanovení § 79 trestního řádu byl využit pouze v 23 případech. Největší částka se podařila zajistit prostřednictvím „Zajištění peněžních prostředků na účtu u banky“ podle ustanovení § 79a trestního řádu a to v celkové výši 376 milionů Kč celkem ve 49 případech. Mezi další úspěšný zajišťovací institut se řadí „Zajištění nemovitosti“ podle ustanovení § 79d trestního řád, kdy se zajistit nemovitosti podařilo ve 25 případech. Za tento rok finanční šetření bylo prováděno v minimální míře.

Údaje za rok 2010 jsou statisticky zachyceny také za první pololetí. Výsledky ÚOKFK SKPV za sledované období jsou 182 milionů Kč na zajištěném majetku a celkem byl za všechny útvary PČR zajištěn v trestním řízení majetek za 527 milionů Kč. Na základě rozhodnutí OČTŘ o zrušení zajištění bylo z této výše vráceno 47 milionů Kč. V zajišťovacích institutech bylo opět nejčastěji využíváno „Vydání věci“ dle § 78 trestního řádu, a to v 1332 případech. Oproti tomu „Odnětí věci“ dle § 79 trestního řádu v 19 případech. Z výše uvedeného vyplývá, že v letech 2009 a 2010 bylo zajištěno malé množství majetku a opět i finanční šetření bylo využíváno v minimální míře. V těchto výsledcích se odráží skutečnost, že finanční šetření provádí pouze omezené množství pracovníků. Policie tedy v tomto směru provedla nemalé změny v organizaci práce spojené s finančním šetřením.

V roce 2011 se statistické údaje rozšířily a již je možno sledovat celý proces související se zajištěným majetkem v trestním řízení již od prvopočátku, tedy od zajištění majetku některým ze zajišťovacích institutů, přes rozhodnutí o majetku v přípravném řízení, až po rozhodnutí soudu o odčerpání majetku prostřednictvím trestu nebo ochranného opatření. Za první pololetí se podařilo zajistit majetek v celkové výši 1 944 861 milionů Kč, co je oproti roku 2010 nárůst o 369 %. Na útvaru ÚOKFK SKPV byl zajištěn majetek v celkové hodnotě 970 245 milionů Kč. Zajišťovací instituty jsou stejné jako za předešlé roky a to zejména podle ustanovení § 78, § 79 trestního řádu a dále

též § 79a, § 79b a §79c trestního řádu. K „Zajištění zaknihovaných cenných papírů“ podle ustanovení § 79c trestního řádu došlo v jednom případě za částku ve výši 45 milionů Kč. Velký nárůst zaznamenal díky finančnímu šetření zajišťovací institut „Zajištění náhradní hodnoty“ podle ustanovení 79f trestního řádu, při kterém bylo zajištěno 579 milionů Kč.

K uspokojení náhrady škody poškozenému podle ustanovení § 47 trestního řádu došlo ve 14 případech k zajištění majetku za částku 7 milionů Kč, což je 100% nárůst za minulý rok, ale i tak se nejedná o lichotivé číslo, neboť je stále nedostatečné, jak PČR realizuje proklamovanou restitutivní funkci trestního řízení směrem k poškozenému. Z celkového pohledu případy zajištění majetku stále narůstají a to díky přibývajícím praktikám policistů s finančním šetřením. Ovšem ani to dle mého názoru není dostačující k tomu, aby tyto údaje byly odstrašující pro páchání trestné činnosti na ekonomiku v České republice.

V prvním pololetí roku 2011 policejní orgán ve 109 329 případech zahájil úkony trestního řízení pro podezření ze spáchání některého z trestných činů, uvedených v trestním zákoníku, z čehož u 71 046 činů došlo ke způsobení hmotné škodě ve výši nejméně 8 394 milionů Kč. K toliko trestným činům byl zajištěn majetek ve výši nejméně 1 570 milionů Kč (jedná se již o hodnotu, od které byl odečten majetek, u něhož bylo zajištění zrušeno rozhodnutím soudu). V porovnání s prvním pololetím roku 2010 jde o nárůst o 287 milionů Kč.

4.6.2 Analýza dat k legalizaci výnosů z trestné činnosti

V oblasti vyhledávání, prověřování a vyšetřování legalizace výnosů z trestné činnosti podle ustanovení § 216 a § 217 trestního zákoníku je výslednost za sledované období podle mého názoru ještě nízká, je tedy na místě v tomto směru učinit ze strany policejních managerů patřičné kroky ke zlepšení. Jako jedním z nejdůležitějších opatření v tomto směru bych uvažovala počáteční vyhledávání a zajišťování výnosů z trestné činnosti, jelikož konfiskované výnosy již nelze poté legalizovat.

Boj proti legalizaci výnosů z trestné činnosti je sledován v mezinárodním měřítku. Za tímto účelem v roce 2010 proběhla v České republice kontrola výboru Moneyval⁶³, jehož hlavním úkolem byla právě oblast potírání legalizace výnosů z trestné činnosti.

---

⁶³ Moneyval: výbor expertů při Radě Evropy pro hodnocení opatření proti praní špinavých peněz, jehož členy jsou členské státy Rady Evropy, které nejsou členy FATF.

Kontrolní komise se pro Českou republiku nevyjádřila příliš pozitivně. České republice v oblasti vyhledávání a zajišťování výnosů byly vytknuty výstupy ze statistických dat, především z hlediska neprovázanosti spolupráce státních zastupitelství a soudů, a omezení k získávání informací o objemu výnosů, které byly skutečně odčerpány. V případě policejního orgánu hodnocení také nebylo lichotivé v tom smyslu, že úspěšná policejní vyšetřování legalizace výnosů téměř neexistují, přičemž se stále nedaří podchytávat kauzy s větším objemem škody a policejní aktivita k vyhledávání případů není v tomto směru dostačující.⁶⁴

4.6.3 Analýza dat Finančně analytického útvaru Ministerstva financí

Finančně analytický útvar (FAU) mapuje majetek zkoumaného subjektu, přičemž používá svá oprávnění na základě zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti. Na základě tohoto jsou FAU svěřeny možnosti zásahu do dispozice s majetkem pocházejícím z nelegitimních zdrojů, které jsou především zaměřeny na šetření podezřelých obchodů. FAU zjišťuje informace od povinných osob, kterými jsou Policie ČR, zpravodajské služby, orgány státní správy apod. Po analýze získaných informací FAU z dosažených výsledků k podezřelým obchodům podá trestní oznámení.

V roce 2010 bylo povinnými osobami na útvar FAU podáno 1887 oznámení o podezřelých obchodech, což bylo oproti minulému roku pokles, průměrné hodnoty těchto oznámení o podezřelých obchodech činily cca 2200 případů. Po vyhodnocení získaných dat pak FAU podalo v roce 2010 296 trestních oznámení, přičemž ve 140 případech došlo k zajištění finančních prostředků na účtech, čímž bylo zajištěno 287 milionů Kč. V porovnání s rokem 2009 byl nárůst zajištěných finančních prostředků o 97 milionů Kč.

Jako kladně bych hodnotila spolupráce FAU s orgány daňové a celní správy, jež FAU podalo podnět k 639 případům, především na úseku obchodů s pohonnými hmotami. Na základě těchto informací došlo následně k doměření daňové povinnosti v řádu miliard Kč.⁶⁵

---

⁶⁴ Závěrečná zpráva k problematice výnosů a praní peněz a první pololetí roku 2011, dostupná na intranetová síť ministerstva vnitra, zpracoval nrap. Marian Dvorščík

⁶⁵ http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/FAU_Vyrocní_zprava_MFCR.pdf. [cit. 3.3.2012]

Tabulka č. 1

	2008	2009	2010
Počet podaných TO Finančně analytickým útvarem	78	191	296
Počet postoupených informací na Finanční a Generální ředitelství cel	135	182	639
Počet přijatých oznámení o podezřelých obchodech FAU	2320	2224	1887

Zdroj: Ministerstvo financí – FAU: Finančně analytický útvar v rámci publikační činnosti uveřejněné výroční zprávy o činnosti za rok 2010

K roku 2011 z dostupných zdrojů ministerstva financí je zřejmé, že FAU podala trestní oznámení k podezřelým obchodům ve 256 případech, k nimž zajištěná částka dosáhla cca 808 milionů Kč. V těchto zjištěných případech se nejvíce jedná o podezření ze spáchání daňové kriminality, podvodných jednání různých druhů a korupčního jednání, vždy se snahou o legalizaci nelegálně nabytých finančních prostředků.⁶⁶

Ze zdrojů Ministerstva vnitra získané informace pojednávají o údajích, kdy v roce 2009 FAU podalo 52 trestních oznámení a v roce 2010 podalo trestních oznámení ve 156 případech. Došlo tak ke skokovému nárůstu. V roce 2011 za první pololetí bylo trestních oznámení učiněno pouze v 56 případech. Avšak většina těchto oznámených podezřelých obchodů souvisí s páčáním trestné činnosti ze zahraničí prostřednictvím internetu, přičemž ve většině případů se jedná o způsobené škody do 5000 EUR. Myslím si, že ze strany FAU by měla být činnost pracovníků důslednější a rychlejší, aby nedocházelo k opomenutí odhalování trestné činnosti na tomto úseku, jelikož se jedná zejména o latentní formy páčání nelegálního jednání. Jak ze strany Policie ČR, tak i ze strany FAU již v roce 2011 byly prováděny metodické průzkumy s následnými potřebnými školeními pracovníků, kde se mimo jiné podrobně řeší společný postup těchto stran při výměně potřebných informací.

4.7 Daňová kriminalita

Dopouštěním se daňové kriminality páčají zločinci závažné hospodářské trestné činy. Prověřování a vyšetřování daňové kriminality, zejména skutkové podstaty trestného činu

⁶⁶ http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Vyrocní_zprava_FAU_2011_-_finalní_verze_2011_02_06.pdf. [cit. 3.3.2012]

„Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby“ podle ustanovení § 240 trestního zákoníku, patří mezi nejzávažnější daňové trestné činy se škodou v rádu desítek až několika set milionů korun.

Daňová trestná činnost je závažná kriminalita s vysokou latencí, která se odhaduje na 30 až 50%. Z tohoto důvodu je těžko ve svém průběhu odhalitelná, neboť při ní pachatelé používají podvodné operace a k tomu účelu mnohdy zhotovují falešné podklady. V tomto směru je obtížné zpětně prokázat činnost, na které byl nezdanění zisk vytvořen. Často se vyskytují fiktivně vystavené faktury za provedení různých služeb, kterými může být poskytování reklamní činnosti, poradenství aj. Daňová kriminalita vykazuje ze strany pachatelů vysokou propracovanost, což výrazně zvyšuje objem vykonaných úkonů policií na prokázání takového skutku a dále prodlužuje samotnou dobu vyšetřování případu, mnohdy přesahující jeden rok.

Trestná činnost daňového charakteru byla i v roce 2010 charakterizována třemi oblastmi, a to zejména falšování a fiktivním vystavováním faktur, které jsou poté zařazovány do účetnictví jednotlivých daňových subjektů jako většinou nákladové faktury a snižují daň z příjmu. Dále je na místě zmínit i nelegální dovoz tabáku a výroba cigaret, pančování ropných produktů a lihovin a jejich následný prodej bez odvedení spotřební daně, což spadá do druhé oblasti. Pohonné hmoty jsou oblastí, kde dochází k významným podvodům s neodvedenou DPH, v poslední době k nim přistupují obchody s emisními povolenkami. Třetí oblastí je vytváření tzv. řetězců obchodních firem, přes které jsou realizovány fiktivní dovozy a vývozy na počátku téměř bezcenného zboží (takovými je kovový šrot, elektroodpad aj.), které následně firmy papírově zhodnocují a tak navyšují DPH, toto zboží je pak fiktivně nebo skutečně vyvezeno do zahraničí a od finančních úřadů je požadováno vrácení takto navýšené daně z přidané hodnoty, která ovšem nikdy nebyla odvedena. Daňová povinnost v řetězci totiž zpravidla končí u nekontaktních či neexistujících daňových subjektů. Takovéto skupiny podnikavců jsou v České republice přibližně od roku 2000, přičemž každým rokem narůstá výše škod a počet subjektů, které se touto trestnou činností zabývají.⁶⁷

---

⁶⁷ Útvar odhalování korupce a finanční kriminality služby kriminální policie a vyšetřování

V roce 2010 útvar policie ÚOKFK SKPV zaznamenal enormní nárůst krácení spotřební daně z minerálních olejů (PHM). Mezi nejčastějšími případy byl dovoz motorové nafty z jiného členského státu EU, především z Polska, Rakouska a Německa, a poté uvedení této komodity v rozporu se závaznými právními předpisy do volného oběhu v ČR s tím, že spotřební daň není přiznána a odvedena. Takové jednání probíhá za účasti obchodní společnosti, které byly za tímto účelem založeny nebo odkoupeny. V těchto společnostech většinou vystupují jako jednatelé osoby, které vůbec nemají v oboru s PHM žádné vědomosti nebo zkušenosti a více méně zde působí jako tzv. „bílí koně“. Od těchto společností je následně motorová nafta dále prodávána v řetězci firem již se spotřební daní. Tím je vytvořen fiktivní fakturační řetězec s účelem zakrytí původu zboží.

Podobným podvodným jednáním s obchodováním s PHM za využití „bílých koní“, je již přímý úmysl krátiť daňovou povinnost prostřednictvím uměle vytvořeného řetězce. Ten si řádně přizná a uhradí spotřební daň z minerálních olejů a rovněž řádně přizná DPH, ale ta již není zaplácena z důvodu uměle vyvolané insolvence povinné společnosti. Dalším případem krácení spotřebních daní z minerálních olejů je míchání těžkých olejů nepodléhajícím zdanění do motorové nafty způsobem „za tepla“, které probíhá na stáčištích, které jsou většinou v bývalých objektech zemědělských družstev. V některých případech také došlo k dovozu látek, které jsou vlastně motorovou naftou, ale podle kódu celní nomenklatury jsou určeny k jiným účelům než pro pohon motoru. Jedná se např. o oleje na údržbu slévárenských forem, lehké oleje používané ve stavebnictví v souvislosti s betonářským bedněním aj. Posledním nejrozšířenějším způsobem je krácení spotřebních daní z minerálních olejů při dovozu různých ředidel a rozpouštědel, nepodléhajících zdanění spotřební daní, které jsou přimíchávány „za studena“ do benzínu. K míchání, na rozdíl od těžkých olejů do motorové nafty, může docházet kdekoliv během přepravy, např. přímo v cisterně tahače při navážení na čerpací stanice. Při prováděných kontrolách kvality pohonných hmot na čerpacích stanicích s výsledkem nálezu nekvalitní PHM, je ve většině případů skryta tato trestná činnost.

Trestné činnosti v oblasti daní se dopouštějí i cizinci žijící v ČR. V roce 2010 byla obviněna skupina vietnamských pachatelů, kteří se na území ČR věnovali organizaci nelegální výroby cigaret, včetně ochranných nálepek, a jejich prodeji bez úhrady spotřební daně. Z trestné činnosti bylo obviněno 10 osob za způsobenou daňovou ztrátu přes 44

milionů Kč a dalších 84,5 milionů Kč ve stádiu pokusu. Policie spolupracuje v souvislosti s odhalováním daňových úniků s celní správou, přičemž v posledních letech bylo zjištěno, že vietnamské skupiny obyvatel již nelegálně nevyrábí tzv. na sklad, ale pouze v množství jednotlivých objednávek. Vyrobené cigarety pak následně skladují na odlišných místech, než na kterých byly vyrobeny a převáří je prostřednictvím osobních nebo menších dodávkových vozidel, aby nebudily podezření z převozu nelegálního zboží.

Mezi již zmíněné daňové úniky jak v ČR, tak i v EU, se stal prodej emisních povolenek. Obchody probíhají převážně přes společnosti, které vystupují jako „bílé koně“ a účetními podvody dochází k neodvádění DPH a daně z příjmu. Z informací získaných od ÚOKFK SKPV jsem se dozvěděla, že jeden z podvodníků v roce 2010 tak způsobil České republice škodu ve výši 589 775 605,- Kč tím, že řádně nepřiznal a nedovedl DPH. Takovéto obchody probíhají na spotovních burzách s emisními povolenkami ve V. Británii, Slovensku, Nizozemsku a Švýcarsku, přičemž dochází k jejich kumulaci pro prodej v České republice. Nakoupené povolenky na spotové burze se mezi sebou v rychlém sledu předávají společnostem z různých zemí a zneužívají toho, že v jednotlivých státech jsou různé daňové předpisy. Celý obchod se tváří jako zcela legální. Většina obchodování ve velkém objemu emisních povolenek je však nakonec použita k daňovému úniku, k němuž nedochází u konečného kupce, který bývá některý z energetických gigantů, ale o stupeň níž. Podle názoru pracovníků zabývajících se u Policie ČR touto trestnou činností by ale energetický gigant vždy podle způsobu zrealizování obchodu měl odhadnout, že daňovému úniku u prodávajícího došlo. Daňový únik je patrný, ale až po zrealizování obchodu a provedených platbách. Teprve poté se dá říci, že došlo ke spáchání trestného činu.

Formy páchaní daňové trestné činnosti se stále zdokonalují a pachatelům se vyplatí podstoupit určitá rizika. Trestná činnost se pachatelům stále obtížněji dokazuje a samotné vyšetřování trvá i několik let (od 1 roku např. až po 3 roky). Daňová kriminalita je spojena s organizovaným zločinem, kdy skupiny pachatelů provádí svou nekalou činnost tak důmyslně, že se jednotliví pachatelé, kteří se na trestné činnosti podílejí na nižším stupni, vůbec neznají. Pachatelé vynaloží nemalé prostředky k tomu, aby jejich činnost byla těžko odhalitelná a aby jejich případné sledování nebo jiné operativně pátrací činnosti policií byly znemožněny. Za tímto účelem nakupují a používají velké množství mobilních

telefonů, SIM karet, internetové komunikace apod. Přes překážky spojené s odhalováním a potíráním daňové kriminality se přesto Policii ČR daří s ní účinně bojovat.

4.8 Dopady nelegální ekonomiky v ČR

Nedodržování právních předpisů při obchodování a jiných ekonomických činnostech v České republice je stále závažný problém, který se dotýká naší společnosti. Vypovídající je i rozsah obětí za rok 2011. Z provedeného průzkumu hospodářské kriminality pro rok 2011 společností PwC⁶⁸ pro Českou republiku vyplývá, že 29 % z celkového počtu dotazovaných společností v České republice se stalo obětí ekonomické trestné činnosti. Oproti roku 2010 jde o 5 % nárůst podvodů v rámci ekonomiky. V rámci srovnání se střední a východní Evropou (30 %) se Česká republika pohybuje mírně pod průměrem, ale také i pod celosvětovým průměrem (34 %). Největší a nejčastější podíl na porušování právních předpisů je páchání zpronevěry, která byla spáchána v 75 % z celkového množství. U trestného činu zpronevěra jde v mnoha případech o snadno odhalitelné protiprávní jednání. Jako jedna z dalších nejčastějších ekonomických kriminalit je protiprávní jednání v rámci účetnictví (21 %). Do další skupiny by patřila i korupce a uplácení, ale toto protiprávní jednání je pro OČTŘ velmi složitý dokazovací proces.⁶⁹

Dopady porušování právních předpisů v rámci ekonomické trestné činnosti nelze jednoznačně vyčíslit. Důsledky podvodů mohou být ve formě přímých, ale i nepřímých nákladů. Přímé náklady lze převést na finanční náklady, které v České republice činily částku přesahující 100 tisíc USD, přitom 8 % společností utrpělo škodu převyšující 5 mil USD. Z celkového počtu společností jich 67 % uvádí, že nepřímé náklady vedly následně i k nefinančnímu dopadu v podobě zhoršení morálky zaměstnanců. Mezi osoby, které se nejčastěji dopouští ekonomické kriminality, se nachází samotní zaměstnanci napadené společnosti, dále to jsou externí osoby jako např. zákazníci a dodavatelé.⁷⁰

Jako nástroj pro odhalování nelegální ekonomické činnosti společnosti čím dále častěji využívají pravidelných interních auditů a během roku též systémů řízení rizik. Takových služeb nevyužívá stále 42 % českých společností. Je zde tedy prostor pro

---

⁶⁸ PricewaterhouseCoopers

⁶⁹ http://www.pwc.com/cz/en/hospodarska-kriminalita/assets/Crime_survey_CR_czech_ele.pdf, s. 7,[cit. 9.1.2012]

⁷⁰ tamtéž

zlepšení informovanosti firem k činnosti preventivních opatření k ochraně dodržování ekonomických právních předpisů.⁷¹

4.9 Bariéry efektivního vyhledávání, zajišťování a odčerpání výnosů z trestné činnosti

I přes současný stav legislativní úpravy, která je podle mého názoru na dobré úrovni⁷², je stále nízká efektivita odčerpání výnosů z trestné činnosti. V trestním řádu je nově upraveno zajišťování a odčerpání výnosů z trestné činnosti a dalšího majetkového prospěchu ve všech jeho formách (od movitých věcí až po jiné majetkové hodnoty včetně hodnot náhradních). Bariéry, které negativně ovlivňují vyhledávání výnosů z trestné činnosti a další následné úkony, jsou v oblasti právní a v oblasti personální a organizační u samotné policie.

Již v samotném procesu vyhledávání výnosů z trestné činnosti bych shledávala bariéru v právní legislativě, a to zejména ve fázi prověřování. Ve stádiu, kdy ještě nejsou zahájeny úkony trestního řízení⁷³ nelze žádat o informace, které podléhají bankovnímu tajemství. V policejních složkách je stále málo odborníků, kteří by se věnovali pouze této problematice a nebyli by zatíženi jinou další prací.

Proces zajišťování výnosů z trestné činnosti patří jistě do té nejdůležitější fáze celého procesu, přesto se policejním orgánům daří zajišťovat majetek tímto způsobem u podezřelých osob v nedostatečném množství. K tomuto dochází z důvodu, že osoba, u které se operativním šetřením zjišťují její majetkové poměry, zjistí, že policie o ní shromažďuje tyto informace, se velmi rychle v osobním zájmu snaží svůj majetek převést na jiné osoby. I přes dobrou legislativní úpravu, ale stále chybí povinnost prokázání nabytí svého majetku. Další bariéru spatřuji v zajištění nároku poškozeného trestním řízením na náhradu vzniklé škody, která byla způsobena důsledkem trestného činu, až po zahájení trestního stíhání. Pachatel má v mezidobí od zahájení úkonů trestního řízení až po zahájení trestního stíhání sdělením obvinění dostatečný čas k převedení majetku na jinou osobu.⁷⁴

---

⁷¹ tamtéž

⁷² Zejména po nabytí účinnosti novely zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád v červenci roku 2006

⁷³ § 158 odst. 3 zákona č. 141/1961 Sb. trestní řád

⁷⁴ ŠUGÁR, J. *Výnosy z trestné činnosti z pohledu OČTŘ – část III.*, s. 44-46

Ze získaných poznatků a praxe při své práci u policie jsem si ověřila, že nejčastěji policejní orgán zajišťuje majetek na základě vydání věci. Je to z toho důvodu, že další zajišťovací instituty nemohou policejní orgány sami provést a za tímto účelem úzce spolupracují se soudy a státními zastupitelstvími, jež jsou oprávněny vydat rozhodnutí o zajištění výnosu. Problematika odčerpávání výnosů z trestné činnosti se v posledních letech stala velmi důležitou činností OČTŘ, ale i přes tuto skutečnost se problematice věnuje stále nedostatečné množství policistů a v tomto směru stále chybí dostatek informací nejen u Policie ČR, ale i u státních zástupců a soudců.

5 Shrnutí výsledků zkoumání

K úspěšnému boji proti legalizaci nezákonných výnosů a proti vytváření zdrojové kriminality, je nezbytná platná legislativní úprava, na základě které by byla činnost orgánů činných v trestním řízení úspěšná. Pro Českou republiku jsou v tomto směru závazné dokumenty komunitárního práva členských států Evropské unie, obsažené ve III. Pilíři, které se týkají vyhledávání, zajištění, a odčerpání výnosů.⁷⁵ Uvedená právní úprava, související s bojem proti legalizaci výnosů z trestné činnosti, tak do současné doby prošla novelizacemi, které již musí podléhat dokumentům Evropské unie.

V České republice je stěžejní trestně právní úpravou trestní zákoník č. 40/2009 Sb. a trestní řád č. 141/1961 Sb., ve kterých se vymezují možnosti odčerpání výnosů, jež lze podrobněji rozčlenit na samostatné fáze zajištění majetku, správu zajištěného majetku a definitivní odčerpání. Odčerpáním nezákonných výnosů a i výnosů z neznámých zdrojů je jednou z účinných možností jak stát může úspěšně čelit v boji proti ekonomické trestné činnosti, často spojené s organizovaným zločinem. Důsledná aplikace právních a ekonomických nástrojů vede ke zdárnému boji proti zločinu, páchaným na ekonomiku v České republice.

Výnosy z nelegální ekonomiky vysoce převyšují legální příjmové možnosti disponenta, který má nevěrohodné obhájení původu zdroje výnosů, u nichž je podezření, že byl nabyt trestnou činností. Snahou oprávněných institucí je zabránit volnému pohybu v ekonomice nelegálních výnosů. V případě, že disponent neposkytne patřičnou součinnost k tomu, aby byla provedena identifikace výnosu, by oprávněné instituce měly včas za využití ekonomických a právních nástrojů provést takové opatření, aby došlo k jeho odčerpání.

U prošetřovaných případů z podezření ze spáchání ekonomické trestné činnosti policií není však zcela jasně definováno, kdy a ve které fázi prováděného šetření zahájí

---

⁷⁵ V rámci EU patří mezi tyto dokumenty: Směrnice Rady o předcházení zneužití finančního systému k praní peněz č. 91/308/EHS z 10.6.1991, Směrnice Evropského parlamentu a Rady o změně Směrnice Rady o předcházení zneužití finančního systému k praní peněz č. 2001/97/ES z 4.12.2001, Společná akce přijatá Radou na základě čl. K 3 Smlouvy o Evropské unii o praní peněz, identifikaci, sledování, blokování, zadržování a konfiskaci prostředků trestné činnosti a výnosů z ní č. 98/699/JHA z 3.12.1998, Rámcová rozhodnutí Rady o praní peněz, identifikaci, vyhledávání, zmrazování, zadržování a konfiskaci prostředků a výnosů z trestné činnosti č. 2001/500/JHA z 26.6.2001.

finanční šetření ke zjištění výnosů z trestné činnosti. Takového rozhodnutí je vždy individuální posouzení vyšetřujícího policisty a dozorujícího státního zástupce. Nicméně finanční šetření by mělo být důležitou součástí trestního řízení, s cílem opatřit důkazní prostředky, na jejichž základě by došlo k odhalení, zda pachatel využívá převodu svých movitých prostředků po spáchání trestného činu (s úmyslem zakrýt nelegální výnos). Ovšem zatím je skutečnost u Policie ČR odlišná a to v tom ohledu, že k finančnímu šetření dochází bez ohledu na dobu spáchání ekonomické trestné činnosti a spíše se soustřeďuje na zjištění kompletních majetkových poměrů podezřelého a jeho rodinných příslušníků.⁷⁶

Ministerstvo financí v letech 2001 a 2008 provedla odhad, ze kterého je zřejmé, že v důsledku páchaní organizovaného zločinu byl hrubý domácí produkt snížen o částku převyšující 400 mld. Kč, která s největší pravděpodobností činila částku na výnosech z trestné činnosti. Za toto sledované období došlo ekonomickou trestnou činností ke způsobení škody cca 159 mld. Kč.⁷⁷

---

⁷⁶ ŠUGÁR, J. a kol. *Odčerpání výnosů z trestné činnosti v praxi orgánů činných v trestním řízení*, s. 60

⁷⁷ <http://www.policie.cz/web-informacni-servis-statistiky.aspx>. [cit. 4.3.2012]

6 Závěr

Naše doba, ve které žijeme, je příhodná k páchání různých podvodů a obcházení zákonů za účelem získání ekonomického zisku. Ve své práci jsem se zaměřila na nástroje, kterými lze proti nelegální činnosti na ekonomiku v České republice, bojovat a čelit jim. V České republice má právě v boji a prevenci proti nedodržování právních předpisů na ekonomiku v ČR prostředky a zákonné kompetence Policie České republiky, jakožto orgán činný v trestním řízení. V několika posledních letech policie a další orgány činné v trestním řízení používají k této práci finanční šetření. V tomto ohledu spatřuji jako nanejvýš vhodné problematiku finančního šetření rozšířit nejen mezi řady policistů, ke kterým patřím i já, ale po prostudování této problematiky v tomto směru vidím význam zejména v preventivní činnosti v rámci veřejnosti. Prostřednictvím médií se dozvídáme mnohdy o mnoha milionových podvodech, zpronevěrách, vytunelování doposud fungujících společností atd., jejichž pachatelé ve většině případů od soudů odcházejí s podmíněným trestem. Ve stanoveném trestu pak ovšem již bývá nedostatečně uveden způsob náhrady vzniklé škody pachatelem. V mediálně známých kauzách pak můžeme vidět odsouzeného pachatele, jak jezdí v drahých osobních vozech, bydlí v nadstandartním rodinném domě a zároveň se v trestním řízení nepodařilo zajistit byť malou hodnotu, která by byla následně pachateli odčerpána, s níž by byla možnost alespoň částečně pokrýt vzniklou škodu. Leckdo by si tedy v takovémto případě mohl říci, že krást se vyplácí. V médiích, či v jinak veřejně dostupných prostředcích by pak měla být veřejnost informována o případech, kdy došlo ke kompletnímu zajištění a odčerpání majetku pachatele, aby do podvědomí občanů vstoupil pocit, že krást se nevyplácí.

Sami policisté by se pak měli více snažit k vyhledávání a zajišťování výnosů z nelegální ekonomické činnosti, jelikož poškozené subjekty v první řadě zajímá, zda a kdy jim bude vrácena škoda, která jim trestnou činností vznikla. Až na druhém místě je zájem poškozených o informace týkající se potrestání pachatele. Pokud v tomto směru bude policie úspěšná, věřím, že dojde k poklesu ekonomické kriminality. Vlivem porušování právních předpisů na ekonomiku v České republice se stává poškozeným stát. Využíváním zajišťovacích institutů a odčerpáním majetku z moci pachatele se tak alespoň částečně vrací finanční prostředky do státní pokladny.

Ve své práci jsem se snažila popsat zajištění majetku a jiné majetkové hodnoty a její odčerpání, včetně uvedené platné právní legislativy, která je dle mého názoru na dobré úrovni, leč pro neodborníky není příliš přehledná. Jednu z možných variant důvodů, proč policie nevyužívá mnohdy těchto institutů, je, že ze strany policistů nedojde k přesnému pochopení dané právní úpravy. Je tedy zřejmé, že samostudium této problematiky je ze strany policistů nedostatečné a doporučovala bych větší vzájemnou komunikaci mezi všemi OČTR, vedoucí k nápravě, která by se kladně odrazila i přínosem do státního rozpočtu v návratnosti finančních prostředků odčerpaným majetkem. Je tedy zřejmé, že v současné době je vyšetřování ekonomické trestné činnosti jednou z priorit Policie ČR a z tohoto důvodu jsou zřízena specializovaná pracoviště s určenými pracovníky, kteří při své činnosti absolvují pravidelná školení, na kterých si vzájemně předávají informace o problémech a zkušenostech z praxe. Problematika výnosů se tak stane součástí práce a vzdělání kriminalistů a hodnoty statistických ukazatelů se budou odrážet stále ve větších údajích se zajištěnými a odčerpanými hodnotami.

Předpokládané pozitivní dopady rozvoje této problematiky spatřuji zejména v získání nemalých finančních prostředků do státního rozpočtu vzhledem k nárůstu odčerpaných výnosů. V očích veřejnosti by se tak zlepšil obraz policejní práce, neboť bude častěji docházet k uspokojení těch, kdo byli trestnou činností poškozeni. I ze zahraničních poznatků je zřejmé, že pachatelé citelněji vnímají jako trest odčerpání majetku a výnosů z trestné činnosti, než samotný výkon trestu odnětí svobody, přičemž dosažení obou forem trestů by bylo nejspokojivější. Finančním šetřením by tak docházelo častěji k odhalování finančních toků z nelegálních zdrojů a latentní trestná činnost, mnohdy propojená s organizovaným zločinem a s legalizací výnosů, by tak byla úspěšně potírána.

7 Seznam použitých zdrojů

BALOUN, V. *Ekonomická kriminalita: hospodářská a finanční kriminalita*. Kriminalistika, ročník XXXII, 4. 2./1999.

DVOŘÁK, V., a kol.: *Hospodářská kriminalita*. In.: Operativně pátrací činnosti kriminální policie. Praha. PAČR 1995.

DVOŘÁK, V., a kol.: *Zisk produkovaný organizovaným zločinem, jeho legalizace a opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti*, Kriminalistika, ročník XXXIII 4/2000.

DVOŘÁK, V., HUNDÁK, Š. *Odhalování a odčerpávání výnosů z trestní činnosti*. In STIERANKA, J. *Zaisťovanie a konfiškácia majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti: zborník príspevkov z mezinárodného seminára konaného dňa 9. Novembra 2006 na Akadémii Policajného sboru v Bratislave*. Bratislava: Akadémia policejného sboru, 2006. ISBN 80-8054-395-X.

FRYŠTÁK, M. *Hospodářská kriminalita z pohledu teorie a praxe*. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2007.

JELÍNEK, O., a kol.: *Občanský zákoník – komentář*. 9. vydání. Praha: C.H.Beck, 2004. ISBN 978-80-7400-004-1.

JELÍNEK, O., a kol.: *Trestní právo procesní*. 5. vydání. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-641-9.

KUCHTA, J., a kol.: *Hospodářská trestná činnosti: multimediální učební text*. 2. doplnkové vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2010. ISBN 978-80-210-5155-3.

KUCHTA, J. a kol.: *Základy kriminologie a trestní politiky*. Praha: C.H. Beck, 2005. ISBN 80-7179-813-4.

MAREŠOVÁ, A. a kol.: *Analýza trendů kriminality v roce 2010*, Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2011. ISBN 978-80-7338-117-2.

MLČOCH, L., *Institucionální ekonomie*. Praha: Univerzita Karlova v Praze. Karolinum, 2005. ISBN 80-246-1029-9.

MUSIL, J., *Finanční šetření – nástroj odhalování praní peněz*, Kriminalistika, ročník XXXII/1999.

MUSIL, J., KONRÁD, Z., SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika*. 2. přepracované a doplněné vydání. Praha: C.H. Beck, 2004. ISBN 80-7179-878-9.

NĚMEC, M.: *Organizovaný zločin. Aktuální problem organizované kriminality a boje proti ní*. Praha: Naše vojsko, 1995. ISBN 80-2060472-3.

PROTIVINSKÝ, M. *K některým aspektům hospodářské kriminality*. Kriminalistika, 2007, č. 2.

RAK, R. a kol.: *Krádeže vozidel. Odhalování, vyšetřování a prevence*. Brno: CERM, 2001. ISBN 80-7204-218-1.

SCHEINOST, M. a kol.: *Výzkum ekonomické kriminality*. Institut pro kriminologii a sociální prevenci, Praha: IKSP, 2004. ISBN 80-7338-031-5.

ŠÁMAL, P. a kol.: *Trestní řád – komentář*. Praha: C.H.Beck, 2005. ISBN 978-80-7400-043-0.

ŠÁMAL, P. a kol.: *Trestní zákon – komentář*. Praha: C.H.Beck, 2004.

ŠÁMAL, P. a kol.: *Trestní zákoník – komentář*. Praha: C.H.Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-428-5

ŠUGÁR, J. *Výnosy z trestné činnosti z pohledu OČTŘ – část III.*, Kriminalistický sborník 2010, č. 5.

ŠUGÁR, J. a kol.: *Odčerpání výnosů z trestné činnosti v praxi orgánů činných v trestním řízení*. Praha: Policejní akademie ČR, 2009. ISBN 978-80-86960-52-4.

ŠUGÁR, J., RAUŠER, M. *Pátrání jako základní metoda vyhledávání výnosů z trestné činnosti. In Pátrání, finanční šetření, zajištění a odčerpání výnosů z trestné činnosti*. Praha: Policejní akademie ČR, 2008. ISBN 978-80-7399-628-4

TVRDÝ, J. *Zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestní činnosti a předpisy související Komentář*, 1. vydání. C. H. Beck, 2004. ISBN 80-7179-899-1

VANTUCH, P. *Nový trestní zákoník č. 40/2009 Sb. Právní rádce*, 2009, č. 10. ISSN 1210-4817.

ZOUBKOVÁ, I., MOULISOVÁ, M. *Kriminologie*, Praha: Eurolex Bohemia, 2001.

PRÁVNÍ NORMY:

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, v platném znění.

Zákon č. 279/2003 Sb., o výkonu zajištění majetku a jiné věci v trestním řízení.

Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky.

ZPPP č. 30 ze dne 21. 4. 2009 o plnění úkolů v trestním řízení.

Internetové zdroje:

JUDA, M. Špinavé peníze. [on-line], [cit. 18. 1. 2012], dostupná na:
<http://www.spinavepenize.cz/prani-spinavych-penez>.

Ministerstvo financí ČR. *Zpráva o činnosti Finančního analytického útvaru za rok 2010*. [on-line], [cit. 3. 3. 2012], dostupná na:
http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/FAU_Vyrocní_zprava_MFCR.pdf.

Ministerstvo financí ČR. *Zpráva o činnosti Finančního analytického útvaru za rok 2011*. [on-line], [cit. 3. 3. 2012], dostupná na:
http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Vyrocní_zprava_FAU_2011_-_finalní_verze_2011_02_06.pdf.

Ministerstvo spravedlnosti České republiky: *Reforma justice*. [on-line], [cit. 12. 1. 2012], dostupná na: <http://www.reformajustice.cz/cz/trestni-zakonik/obecne-o-trestnim-zakoniku.html>.

Návrh trestního zákoníku: *Důvodová zpráva k vládnímu návrhu nového trestného zákoníku*, [on-line], [cit. 15. 12. 2011], dostupná na:
<http://trestnizakonik.cz/navrh/duvodova-zprava.html>.

Policie ČR, Útvar odhalování korupce a finanční kriminality SKPV, [on-line], [2. 2. 2012], dostupná na: <http://www.policie.cz/clanek/uokfk-skpvtvar-odhalovani-korupce-a-financni-kriminality-skpvtvar.aspx>.

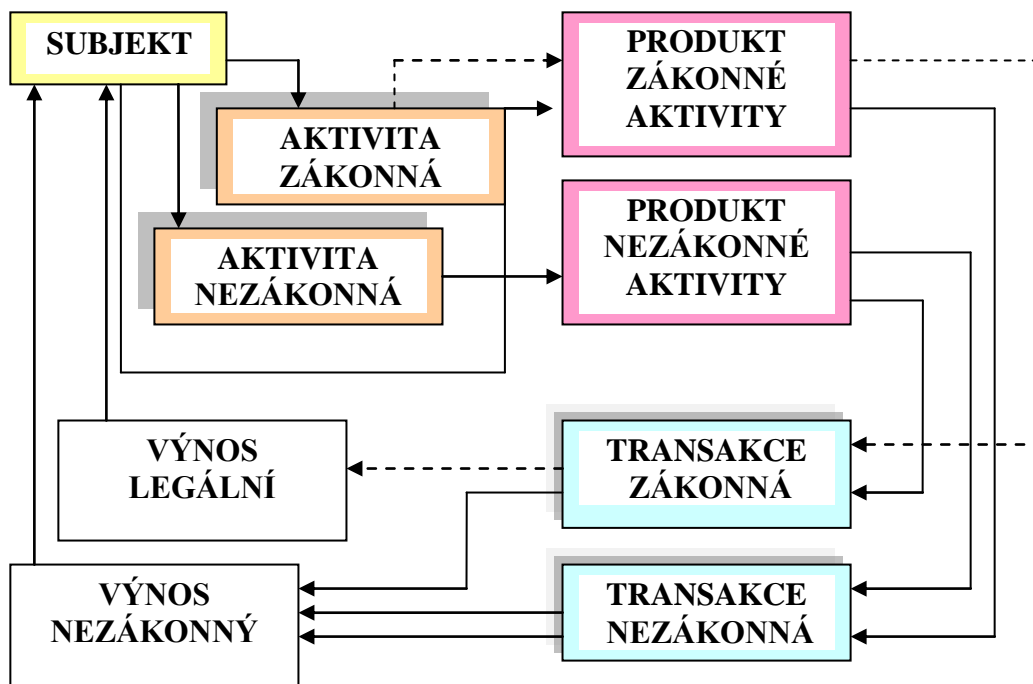
Policie ČR, Česká republika – hospodářská kriminalita – rok 2011. pdf, [on-line], [cit. 4. 3. 2012], dostupná na: <http://www.policie.cz/web-informacni-servis-statistiky.aspx>.

PricewaterhouseCoopers. [on-line], [cit. 9. 1. 2012], dostupná na:
http://www.pwc.com/cz/en/hospodarska-kriminalita/assets/Crime_survey_CR_czech_ele.pdf.

8 Seznam příloh

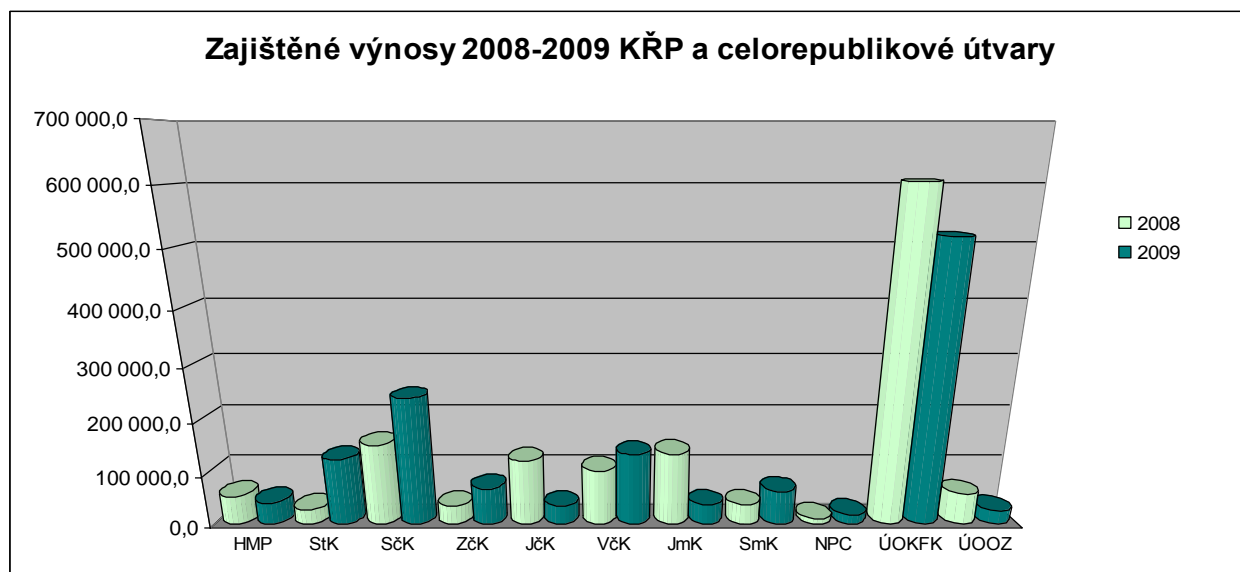
- Příloha č. 1 Schéma vzájemných vztahů základních prvků.
Grafické znázornění situace na jednotlivých krajských ředitelstvích a útvarech s celostátní působností.
- Příloha č. 2 Přehled zajištěných výnosů z trestné činnosti po jednotlivých krajských útvarech Policie ČR za rok 2010.
Podíl škod hospodářské trestné činnosti v ČR od roku 2002 ve vztahu k celkovým škodám způsobených trestnou činností k 31. 12. 2010.
- Příloha č. 3 Podíl organizačních článků ÚOKFK na případech, v nichž bylo v roce 2010 zahájeno, popř. rozšířené trestní stíhání (ZTS).
Podíl operativně pátrací činnosti org. článků ÚOKFK na zahájení úkonů trestního řízení v roce 2010.
- Příloha č. 4 Nápad spisů celkem – porovnání podílu org. článků ÚOKFK SKPV ve sledovaných obdobích
- Příloha č. 5 Vzor žádosti o provedení finančního šetření

Schéma vzájemných vztahů základních prvků

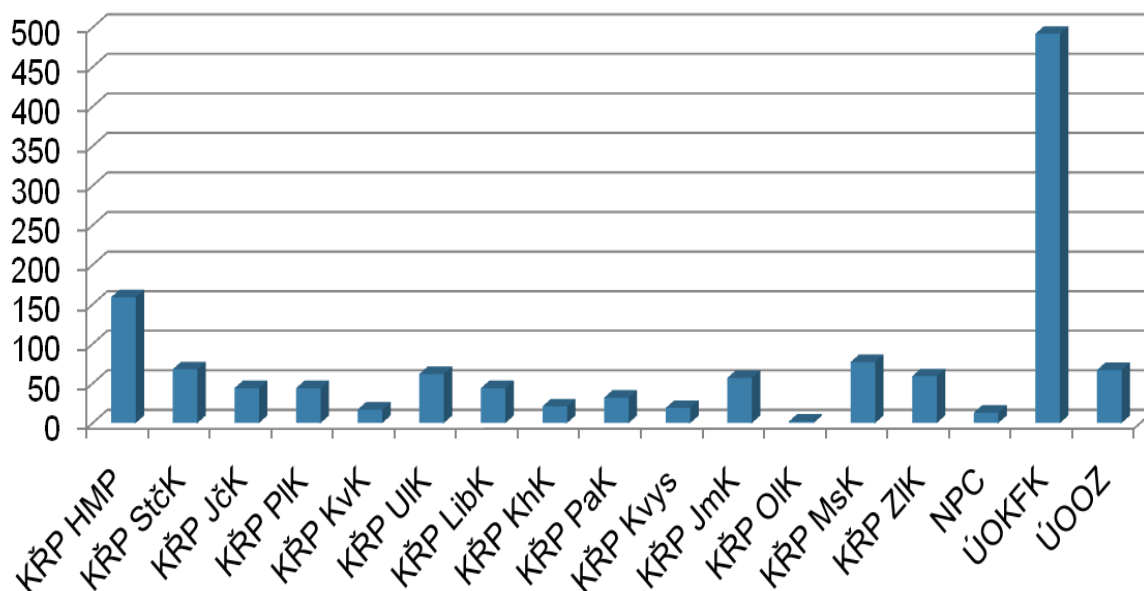
Zdroj: DVOŘÁK, V. *Transformační proces výnosů z trestné činnosti*

Grafické znázornění situace na jednotlivých krajských ředitelstvích a útvarech s celostátní působností

Údaje jsou uvedeny v milionech Kč
Zdroj: intranetová síť ministerstva vnitra

**Přehled zajištěných výnosů z trestné činnosti po jednotlivých krajských útvarech
Policie ČR za rok 2010**

* Údaje v grafu jsou uvedeny v milionech korun.
Zdroj: ÚOKFK SKPV I Vyhodnocení činnosti za rok 2010

**Podíl škod hospodářské trestné činnosti v ČR od roku 2002 ve vztahu k celkovým
škodám způsobených trestnou činností k 31. 12. 2010**

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
% z celkového nápadu TČ	10,8	8,8	9,5	12,8	11,7	10,6	9,4	8,9	9,1
% z celkové škody	67,0	73,5	74,5	75,1	56,5	47,4	61,6	60,3	58,7

Zdroj: Zpráva o činnosti ÚOKFK SKPV za rok 2010

Podíl organizačních článků ÚOKFK na případech, v nichž bylo v roce 2010 zahájeno, popř. rozšířeno trestní stíhání (ZTS)

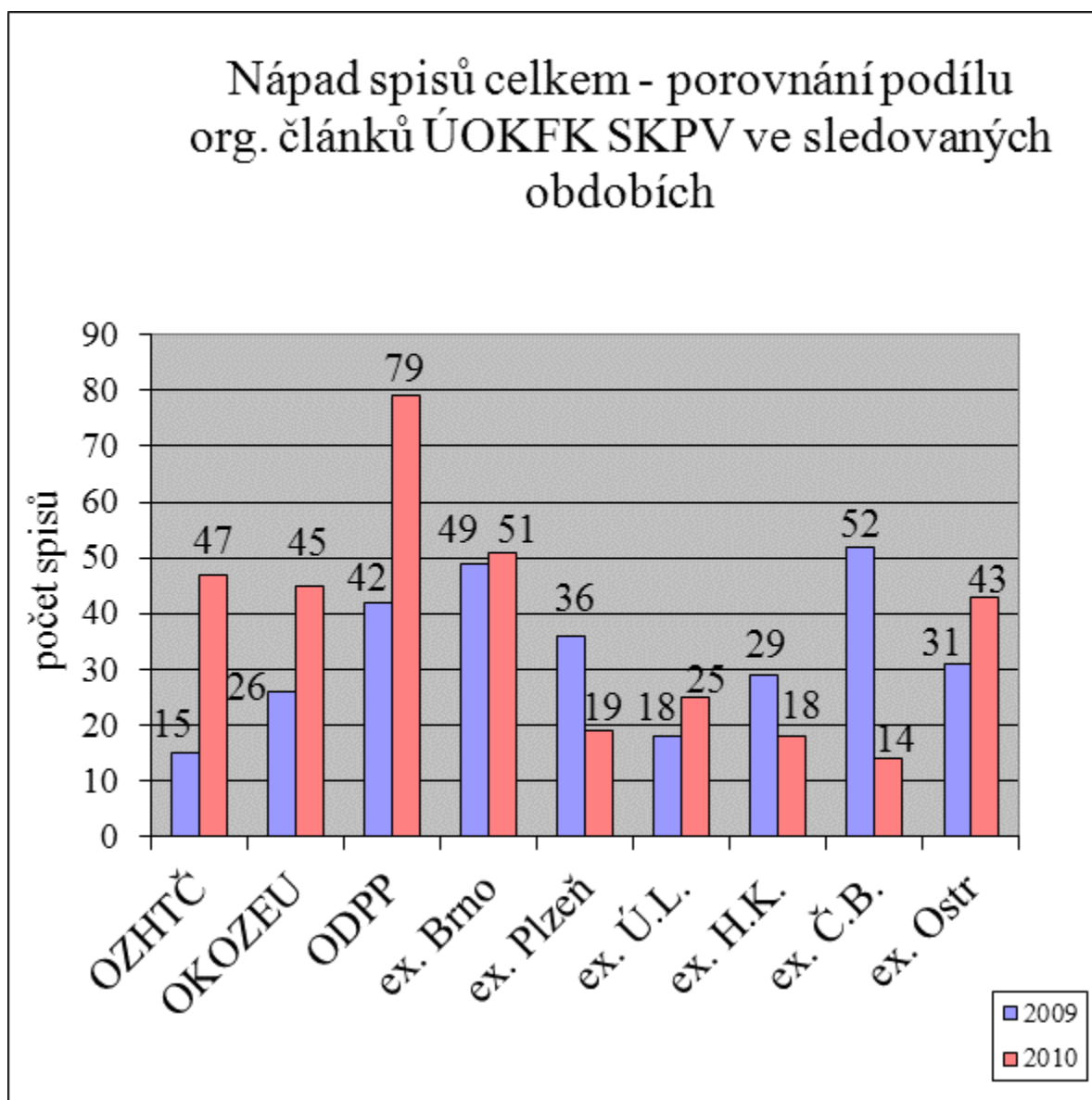
Organizační článek ÚOKFK	Počet pracovníků zpracovávajících kauzy	Počet případů ZTS	Počet stíhaných osob	Počet tr. činů (§TZ) stíhaných osob	Škoda uvedená v usneseních o zahájení tr. stíhání (mil. Kč)
OKOZEU	26	16	29	35	817,9013385
OZHTČ	11	3	3	4	128,1430570
ODPP	36	26	76	116	1193,8385563
exp ČB	16	3	26	119	140,1289655
exp Plzeň	20	8	14	22	966,2344360
exp ÚL	24	10	25	32	35,5212850
exp HK	19	8	12	17	43,9925969
exp Ostrava	31	14	47	58	594,9623051
exp Brno	31	17	39	63	1469,4408818
Celkem	214	105	271	466	5390,1634221

Zdroj: Zpráva o činnosti ÚOKFK SKPV za rok 2010

Podíl operativně pátrací činnosti org. článků ÚOKFK na zahájení úkonů trestního řízení v roce 2010

Organizační článek	počet spisů, v nichž ZÚTR	z toho podíl OPČ
OZHTČ	13	8
OKOZEU	38	11
ODVPP	69	12
exp. Brno	46	11
exp. Plzeň	13	4
exp. Ústí n. Labem	16	8
exp. Hradec Králové	17	2
exp. Č. Budějovice	6	2
exp. Ostrava	29	12
Celkem:	247	70

Zdroj: Zpráva o činnosti ÚOKFK SKPV za rok 2010

Zdroj: Zpráva o činnosti ÚOKFK SKPV za rok 2010

Příloha k ZP PP č. ....

Strana 1

VZOR
Žádosti o provedení finančního šetření

Razítko dožadujícího útvaru nebo organizačního článku Policie České republiky

Č.j.

Datum :

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

*hlavička útvaru nebo organizačního článku Policie České republiky – zhotovitele
finančního šetření*

Žádost o provedení (komplexního – zkráceného) finančního šetření

V trestní věci (*název spisu*):

1. *před zahájením trestního stíhání*

- podezření ze spáchání trestného činu, kterého se měl dopustit (*kdo*) tím, že
(*popis skutkových okolností*),

2. *po zahájení trestního stíhání*

- obviněného (*osobní údaje*), stíhaného pro trestný čin (*dle trestního zákoníku*),
kterého se měl dopustit tím, že (*popis skutku*).

žádám o provedení úkonů v trestním řízení

- 1. šetření ke zjištění a zajištění výnosů z trestné činnosti,
- 2. šetření k majetkovým poměrům zájmových osob zaměřené na možnost zajištění majetku v souladu s trestním řádem (zajištění náhradní hodnoty nebo zajištění nároku poškozeného v trestní řízení),
- 3. zajištění dalších důkazů k trestní věci,
- 4. po dohodě se zpracovatelem trestní věci a s dozorujícím státním zástupcem

o provedení zajišťovacích úkonů, případně o součinnost při těchto úkonech, včetně potřebných kroků k zajištění správy zajištěného majetku, a dalších souvisejících úkonů.

Seznam osob, u kterých je třeba provést finanční šetření, je uveden v příloze.

(V případě, že bude třeba prověřit pouze obviněného nebo menší počet osob, je možno tyto osoby vypsát zde a není potřeba vytvářet přílohu.)

Finanční šetření je třeba provést za období od ..... do ..... a toto zpracovat do ..... z důvodu předpokládané/ho (realizace, ukončení vyšetřování, ...).

Doplňující informace k trestní věci:

I. zpracovatel: (hodnost, jméno, příjmení – policejní orgán – telefonní číslo, fax)

II. zpracovatel: (hodnost, jméno, příjmení – policejní orgán – telefonní číslo, fax)

dozorující státní zástupce: (titul, jméno, příjmení, sídlo státního zastupitelství, telefonní číslo, fax)

spisová zn. státního zastupitelství:

V uvedené věci připadají v úvahu tyto zajišťovací úkony (vyber a doplň možnost):

- podle § 47 trestního řádu, a to až do částky ..... Kč,
- podle § 78 až § 79f trestního řádu, přitom výše způsobené škody – neoprávněného prospěchu je ..... Kč,
- podle § 347 trestního řádu.

Důležité informace:

(zdůvodnění žádosti o provedení finančního šetření, další potřebné informace dle uvážení)

V případě potřeby doplňujících údajů kontaktujte zpracovatele trestní věci, po dohodě jej informujte o dílčích výsledcích prováděného šetření.

podpisová doložka zpracovatele trestní věci
dožadujícího policejního orgánu

.....

podpisová doložka vedoucího pracovníka
dožadujícího

.....

Ne – Schvaluji:

Odůvodnění:

(informace o určení delší nebo kratší doby pro zpracování finančního šetření, omezení některých úkonů, odůvodnění zamítnutí, atd.)

dožadovaného

podpisová doložka vedoucího

.....
Příloha k ZP PP č. ....

Strana 3

Příloha k žádosti o provedení finančního šetření

Fyzické osoby:

Pořadové číslo	Jméno, příjmení, rodné číslo	Adresa trvalého/přechodného pobytu	Poznámka - podezřelý - obviněný - vztah k obviněnému

Právnícké osoby:

Pořadové číslo	Název, identifikační číslo	Sídlo právnické osoby	Poznámka - jednatel - vztah k zájmovým fyzickým osobám

*podpisová doložka zpracovatele trestní věci
dožadujícího*